

Serviceutbud - Palvelutarjonta 2023

**Svenska expert- och utvecklingscentret för
funktionshinderservice**

Egentliga Finlands välfärdsområde

**Vammaispalveluiden ruotsinkielinen asiantuntija- ja
kehittämiskeskus**

Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Innehåll - Sisältö

1. Experttjänster - Asiantuntijapalvelut	4
1.1 Multiprofessionell uppföljning	4
Moniammatillinen seuranta	4
1.2 Rehabiliteringsplan	5
Kuntoutussuunnitelma	6
1.3 Stöd för delaktighet och självbestämmande	6
Osallisuuden ja itsemääräämisen tuki	7
1.4 Stöd för alternativ kompletterande kommunikation (AKK)	8
Puhetta tukeva, täydentävä ja korvaava kommunikointi (AAC)	9
1.5 Multiprofessionellt stöd vid utmanande beteende	10
Moniammatillinen tuki haastavassa käytöksessä	11
1.6 Multiprofessionellt stöd vid neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NEPSY) ..	12
Moniammatillinen tuki neuropsykiatrisissa häiriöissä (NEPSY)	13
1.7 Multiprofessionellt stöd och behandling vid fetma och övervikt	14
Moniammatillinen tuki lihavuuden ja ylipainon hoidossa	15
1.8 Specialfamiljearbete	16
Erityisperhetyö	17
1.9 Psykologtjänster	18
Psykologipalvelut	19
1.10 Specialläkartjänster	20
Erikoislääkäripalvelut	21
2 Svenskspråkiga tjänster inom krävande multiprofessionellt stöd – Vaativan moniammatillisen tuen ruotsinkieliset palvelut	21
2.1 Undersökning	22
Tutkimus	23
2.2 Undersökningsperioder för barn (under 18 år)	25
Tutkimusjaksot lapsille (alle 18 vuotiaille)	26
2.3 Krisvård	26
Kriisihoito	27
2.4 Rehabilitering	28
Kuntoutus	30

3	Undersökning och vård oberoende av personens vilja enligt specialomsorgslagen – Henkilön tahdosta riippumaton tutkimus ja hoito erityshuoltolain nojalla	31
3.1	Undersökning oberoende av personens vilja för att utreda vårdbehovet	31
	Tutkimukset tahdosta riippumaton hoidon tarpeen selvittämiseksi	32
3.2	Vård oberoende av personens vilja	33
	Henkilön tahdosta riippumaton hoito	33
4	Svenskspråkiga tjänster inom långtidshabilitering (institutionsvård) i form av särskilt krävande boendeservice – Ruotsinkieliset palvelut pitkäaikaiskuntoutuksessa (laitoshoito) erityisen vaativan asumispalvelun muodossa	34
5	Stödboende – Tuettu asuminen	39
6	Serviceboende med heldygnsomsorg – Ympäri vuorokautinen palveluasuminen	42
7	Arbetslivsorienterad verksamhet (Arbetsverksamhet) - Työllistymistä edistävä toiminta (Työtoiminta)	46
8	Livsorienterad verksamhet (dagverksamhet) – Osallisuutta edistävä toiminta (päivätoiminta)	50

1. Experttjänster - Asiantuntijapalvelut

1.1 Multiprofessionell uppföljning

Målsättning:

- Erbjudas multiprofessionell uppföljning som stöd vid större livsskeden

Målgrupp:

- Personer med intellektuell funktionsnedsättning och andra funktionsnedsättningar

Innehåll:

Multiprofessionell uppföljning innehåller bedömning, utlåtande och rekommendationer baserade på servicetagarens funktionsförmåga och livssituation. Uppföljningen görs i ett multiprofessionellt team bestående av läkare, psykolog, socialarbetare, habiliteringshandledare, nepsy-handledare och terapeuter. Den multiprofessionella uppföljningen görs vanligtvis i följande livsskeden: Vid skolstarter (låg- och högstadiet samt andra stadiets utbildning), övergång till arbetslivet samt vid pensionering. Uppföljningen kan göras i kombination med uppgörande av rehabiliteringsplan.

Nivå 1

- Multiprofessionell bedömning och rekommendationer utgående från servicetagarens behov.

Nivå 2

- Multiprofessionell bedömning uppgjord i samband med rehabiliteringsplan

Moniammatillinen seuranta

Tavoite:

- Tarjota moniammatillista seuranta tukena mullistavissa elämäntilanteissa

Kohderyhmä:

- Henkilöt, joilla on kehitysvamma ja/tai muu vamma

Sisältö:

Moniammatillinen seuranta koostuu arvioinneista, lausunnoista ja suosituksista, jotka perustuvat asiakkaan toimintakykyyn ja elämäntilanteeseen. Seurannan tekee moniammatillinen tiimi, joka muodostuu lääkäristä, psykologista, sosiaalityöntekijästä, kuntoutusohjaajasta, nepsy-ohjaajasta sekä terapeuteista. Moniammatillinen seuranta tehdään tavallisesti seuraavissa elämäntilanteissa: Koulunaloituksissa (ala- ja yläkoulu sekä

toisen asteen koulutus), työelämään siirtymisessä sekä eläköityessä. Seurannan voi tehdä kuntoutussuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Taso 1

- Moniammatillinen arviointi ja suosituksia, jotka perustuvat asiakkaan tarpeisiin.

Taso 2

- Moniammatillinen arvioinnin laatiminen kuntoutussuunnitelman yhteydessä

1.2 Rehabiliteringsplan

Målsättning:

- Uppgöra en rehabiliteringsplan för Folkpensionsanstalten (FPA) som grund för krävande medicinsk rehabilitering

Målgrupp:

- Personer i behov av rehabiliteringsplan för krävande medicinsk rehabilitering

Innehåll:

Krävande medicinsk rehabilitering baseras på en rehabiliteringsplan som uppgjorts mellan servicetagare, läkare och ett multiprofessionellt team bestående av terapeuter. Rehabiliteringsplanen uppgörs för 1–3 år. Multiprofessionella teamets uppföljningar och bedömningar samt rekommendationer behövs vid förnyandet av rehabiliteringsplanen. Uppgörandet av rehabiliteringsplan kan göras i kombination med multiprofessionella uppföljningar.

Nivå 1

- Uppgörande av rehabiliteringsplan
- Bedömning av en terapiform

Nivå 2

- Uppgörande av rehabiliteringsplan
- Bedömning av två terapiformer

Nivå 3

- För varje tilläggsbedömning utöver nivå 2

Kuntoutussuunnitelma

Tavoite:

- Kuntoutussuunnitelman laadinta Kansaneläkelaitokselle (KELA) vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen perustana

Kohderyhmä:

- Vaativaa lääkinnällistä kuntoutusta varten kuntoutussuunnitelman tarvitseville henkilöille

Sisältö:

Vaativa lääkinnällinen kuntoutus perustuu kuntoutussuunnitelmaan, joka on laadittu yhdessä asiakkaan, lääkärin ja moniammatillisen terapeuttitiimin kanssa. Kuntoutussuunnitelmat laaditaan 1-3 vuodelle kerrallaan. Moniammatillisen tiimin seuranta, arviointeja sekä suosituksia tarvitaan kuntoutussuunnitelmaa päivitettäessä. Kuntoutussuunnitelma voidaan laatia moniammatillisen seurannan yhteydessä.

Taso 1

- Kuntoutussuunnitelman laadinta
- Terapiamuodon arviointi

Taso 2

- Kuntoutussuunnitelman laadinta
- Kahden terapiamuodon arvioinnit

Taso 3

- Enemmän kun kahden terapiamuodon arvioinnit

1.3 Stöd för delaktighet och självbestämmande

Målsättning:

- Erbjuder ökat stöd för självständighet och delaktighet samt erbjuder anpassat stöd för en fungerande vardag

Målgrupp:

- Personer med intellektuell funktionsnedsättning och/eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar
- Närstående
- Professionella

Innehåll:

Stärka servicetagarens möjligheter och förutsättningar till delaktighet och självbestämmande i syfte att stöda servicetagaren i sin livssituation. Service erbjuds även till personer i servicetagarens näromgivning gällande lämpligt stöd samt stöd vid implementeringen av åtgärderna. Servicen utgår från ett personcentrerat arbetssätt (PCP) och ges av ett multiprofessionellt team bestående av psykolog, socialarbetare, habiliteringshandledare, nepsy-handledare och ergoterapeut.

Nivå 1

- Inledande besök för bedömning av servicetagarens situation och behov
- Bedömning av servicebehov av ett multiprofessionellt team

Nivå 2

- Nätverksarbete i servicetagarens närmiljö
- Handledning och konsultationsbesök i servicetagarens närmiljö så som i hemmet, daghem, dag- och arbetsverksamhet med t.ex. följande innehåll:
 - Arbete för ökad delaktighet och ökat självbestämmande
 - Förebyggande arbete gällande begränsningsåtgärder
 - Personcentrerat arbetssätt (PCP)
 - Livslångt lärande
 - Tillverkning av anpassat kognitivt stöd
 - Sinnesstimulering
 - Implementering av åtgärder
- Antalet gånger avtalas separat

Nivå 3

- Utredning och kartläggning av servicetagarens åsikter och intressen
- Utredning av behov av kognitivt stöd och miljöanpassningar

Osallisuuden ja itsemääräämisen tuki**Tavoite:**

- Tarjota lisättyä tukea itsenäisyydelle ja osallisuudelle sekä mukautettua tukea toimivalle arjelle

Kohderyhmä:

- Henkilöt, joilla on kehitysvamma ja/tai neuropsykiatrinen häiriö
- Läheiset
- Ammatillaiset

Sisältö:

Vahvistaa asiakkaan mahdollisuuksia ja valmiuksia osallisuuteen ja itsemääräämiseen, tarkoituksena tukea asiakasta tämän elämäntilanteessa. Palvelua tarjotaan myös asiakkaan

lähiverkostolle koskien oikeanlaista tukea sekä suositeltujen toimenpiteiden toteutusta. Palvelu perustuu yksilökeskeiseen työotteeseen sisältäen moniammatillisen tiimin; psykologin, sosiaalityöntekijän, kuntoutusohjaajan, nepsy-ohjaajan ja ergoterapeutin palvelut.

Taso 1

- Ensikäynti asiakkaan tilanteen ja tarpeiden arvioimiseksi
- Moniammatillisen tiimin palvelutarpeen arviointi

Taso 2

- Verkostotyö asiakkaan lähiympäristössä
- Ohjaus- ja konsultointikäynnit asiakkaan lähiympäristössä, kuten hänen kodissaan, päiväkodissaan tai päivä- ja työtoiminnan yksikössä. Sisältäen esim.
 - Työtä osallisuuden ja itsemääräämisen lisäämiseksi
 - Ennaltaehkäisevää työtä koskien rajoitustoimenpiteitä
 - Yksilökeskeisen työotteen
 - Elinikäistä oppimista
 - Yksilöllisen kognitiivisen tuen valmistuksen
 - Sensorista stimulaatiota (aistien aktivointia)
 - Tukitoimien toteutuksen
- Käyntikertojen määrästä sovitaan erikseen

Taso 3

- Asiakkaan mielipiteiden ja kiinnostuksenkohteiden selvitys ja kartoitus
- Kognitiivisen tuen tarpeen sekä ympäristömukautusten tarpeen selvitys

1.4 Stöd för alternativ kompletterande kommunikation (AKK)

Målsättning:

- Stöda användning och implementering av alternativ kompletterande kommunikation (AKK) och samspel

Målgrupp:

- Personer med intellektuell funktionsnedsättning och/eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning
- Professionella
- Närstående

Innehåll:

Fungerande kommunikation och samspel är viktigt både för servicetagare och personer i näromgivningen. Det kan ofta finnas behov av stöd och information vid användning av

kommunikationsverktyg. Servicen riktar sig även till professionella och närstående som önskar information, handledning och stöd vid implementering av konkreta kommunikationsverktyg. Servicen utgår från ett multiprofessionellt team bestående av psykolog, socialarbetare, habiliteringshandledare, nepsy-handledare, talterapeut och ergoterapeut.

Nivå 1

- Inledande besök för bedömning av servicetagarens situation och behov
- Bedömning av servicebehov av ett multiprofessionellt team

Nivå 2

- Nätverksarbete i servicetagarens närmiljö
- Handledning och konsultationsbesök i servicetagarens närmiljö så som i hemmet, daghem, dag- och arbetsverksamhet och innehåller t.ex. följande:
 - Alternativ kompletterande kommunikation (AKK)
 - Samspel, HYP
 - Stöd vid implementering av åtgärder
 - Samtalsmatta
 - Tecken som stöd
- Antalet gånger avtalas separat

Nivå 3

- Utredning av val, användning och anpassning av alternativ kompletterande kommunikation (AKK) och samspel

Puhetta tukeva, täydentävä ja korvaava kommunikointi (AAC)

Tavoite:

- Vaihtoehdoisen täydentävän kommunikaation ja vuorovaikutuksen käytön tukeminen ja toteuttaminen

Kohderyhmä:

- Henkilöt, joilla on kehitysvamma ja/tai neuropsykiatrinen häiriö
- Ammatillaiset
- Läheiset

Sisältö:

Toimiva kommunikaatio ja vuorovaikutus on tärkeää niin asiakkaalle kuin lähiympäristön ihmisillekin. Usein tarvitaan tukea ja tietoa koskien eri kommunikaatiotyökalujen käyttöä. Palvelu kohdistuu myös ammatillisille ja läheisille, jotka toivovat tukea, tietoa sekä ohjausta

konkreettisten kommunikaatiotyökalujen käytössä. Palvelu perustuu moniammatilliseen tiimiin, psykologin, sosiaalityöntekijän, kuntoutusohjaajan, nepsy-ohjaajan, puheterapeutin ja ergoterapeutin yhteistyöhön.

Taso 1

- Ensikäynti asiakkaan tilanteen ja tarpeiden arvioimiseksi
- Moniammatillisen tiimin palvelutarpeen arviointi

Taso 2

- Verkostotyö asiakkaan lähiympäristössä
- Ohjausta ja konsultointikäyntejä asiakkaan lähiympäristössä, kuten kodissa, päiväkodissa, päivä- ja työtoiminnan yksikössä. Palvelu sisältää esim.
 - Puhetta tukevaa, täydentävää ja korvaavaa kommunikointia (AAC)
 - Vuorovaikutusta, HYP
 - Tukea toimien toteutuksessa
 - Keskustelumatto -menetelmän
 - Tukiviittomat
- Käyntikertojen määrästä sovitaan erikseen.

Taso 3

- Soveltuvan puhetta tukevan, täydentävän ja korvaavan kommunikoinnin (AAC) sekä vuorovaikutuksen valinta, käyttö sekä mukauttaminen.

1.5 Multiprofessionellt stöd vid utmanande beteende

Målsättning:

- Erbjuder stöd för en hanterbar och förutsägbar livssituation för servicetagaren och personer i servicetagarens näromgivning

Målgrupp:

- Personer med intellektuell funktionsnedsättning och/eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning
- Närstående
- Professionella

Innehåll:

Vid utmanande beteende är det viktigt att arbeta förebyggande och att servicetagaren bemöts på ett lågaffektivt sätt. Servicen erbjuder stöd för att hitta egna sätt för servicetagaren att uttrycka sig och att förstå sig själv och andra samt stöd för att utforma anpassat kognitivt stöd samt för att hitta balans av stimulering för att förebygga utmanande situationer. Servicen erbjuder även stöd till närstående och professionella att hantera utmanande situationer ifall de uppstår. Servicen utgår från ett multiprofessionellt team

bestående av psykolog, socialarbetare, habiliteringshandledare, nepsy-handledare och terapeuter.

Nivå 1

- Inledande besök för bedömning av servicetagarens situation och behov
- Bedömning av servicebehov av ett multiprofessionellt team

Nivå 2

- Nätverksarbete i servicetagarens närmiljö
- Handledning och konsultationsbesök i servicetagarens närmiljö så som i hemmet, daghem, dag- och arbetsverksamhet och innehåller t.ex. följande:
 - Lågaffektivt bedömmande
 - Stimulans
 - Anpassning av krav och miljö
- Antalet gånger avtalas separat

Nivå 3

- Utredning av orsak till utmanande beteende, vilken består av kartläggningar, bedömningar och observationer
- Utarbetande av handlingsplan vid utmanande beteende innehållande rekommendationer för anpassningar av miljön, bemötande, strukturer och övriga anpassningar

Moniammatillinen tuki haastavassa käytöksessä

Tavoite:

- Tarjota tukea elämäntilanteen hallittavuuteen ja ennakoitavuuteen asiakkaalle ja tämän lähipiirille.

Kohderyhmä:

- Henkilöt, joilla on kehitysvamma ja/tai neuropsykiatrinen häiriö
- Läheiset
- Ammatillaiset

Sisältö:

Haastavan käytöksen yhteydessä on tärkeää työskennellä ennaltaehkäisevästi ja tavalla, jolla asiakas kohdataan vähäeleisesti. Palvelu tarjoaa tukea asiakkaalle hänen omien ilmaisutapojen löytämiseen sekä itsensä ja muiden ymmärtämiseen. Tämän lisäksi tukea tarjotaan mukautetun kognitiivisen tuen luomisessa sekä aistiärsykkeiden tasapainottamiseen haastavien tilanteiden ennaltaehkäisemiseksi. Palvelu tarjoaa tukea myös läheisille ja ammattilaisille haastavien tilanteiden kohtaamiseen siltä varalta, että näitä

sattuisi. Palvelu perustuu moniammatilliseen tiimiin, psykologin, sosiaalityöntekijän, kuntoutusohjaajan, nepsy-ohjaajan, puheterapeutin ja ergoterapeutin yhteistyöhön.

Taso 1

- Ensikäynti asiakkaan tilanteen ja tarpeiden arvioimiseksi
- Moniammatillisen tiimin palvelutarpeen arviointi

Taso 2

- Verkostotyötä asiakkaan lähiympäristössä
- Ohjausta ja konsultointikäyntejä palvelunsaajan lähiympäristössä, kuten kodissa, päiväkodissa, päivä- ja työtoiminnan yksikössä. Sisältäen esim.
 - Vähäeleisen kohtaamisen
 - Stimulointia
 - Vaatimusten sekä ympäristön sopeuttamisen
- Käyttökertojen määrästä sovitaan erikseen

Taso 3

- Haastavan käytöksen syyn selvittäminen kartoitusten, arviointien ja havaintojen perusteella
- Haastavan käytöksen toimintasuunnitelman laatiminen, mikä pitää sisällään suosituksia liittyen ympäristön mukauttamiseen, kohtaamiseen, rutiineihin sekä muihin mukautuksiin.

1.6 Multiprofessionellt stöd vid neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NEPSY)

Målsättning:

- Erbjuda stöd för en förutsägbar, innehållsrik och hanterbar livssituation för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar samt för personer i näromgivningen.

Målgrupp:

- Personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar
- Närstående
- Professionella

Innehåll:

Servicen riktar sig till personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar i alla åldrar samt till närstående och professionella. Service kan även ges till personer utan en diagnos, vilka har behov av tydlighet och särskilt strukturerad omgivning. Servicen utgår från servicetagarens behov och erbjuder stöd i att hantera utmaningar i vardagen samt i att

utveckla färdigheter för ett mer självständigt och innehållsrikt liv. Servicen utgår från ett multiprofessionellt team bestående av psykolog, socialarbetare, habiliteringshandledare, nepsy-handledare.

Nivå 1

- Inledande besök för bedömning av servicetagarens situation och behov
- Bedömning av servicebehov av ett multiprofessionellt team

Nivå 2

- Nätverksarbete i servicetagarens närmiljö
- Handledning, information och konsultationsbesök i servicetagarens närmiljö så som i hemmet, daghem, skola, dag- och arbetsverksamhet innehåller t.ex. följande:
 - Miljöanpassningar
 - Sinnesavvikelser
 - Strukturerad omgivning
 - Information om autismspektrumtillstånd (AST) och andra neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NEPSY)
- Nepsy-coaching i servicetagarens närmiljö
- Antalet gånger avtalas separat

Nivå 3

- Utredning av sinnesavvikelser, miljöanpassningar och copingstrategier m.m.

Moniammatillinen tuki neuropsykiatrisissa häiriöissä (NEPSY)

Tavoite:

- Tarjota tukea elämäntilanteen ennakoitavuuteen, sisältörikkauteen sekä hallittavuuteen asiakkaille, jolla on neuropsykiatrisen häiriön lisäksi tämä lähipiiri.

Kohderyhmä:

- Henkilöt, joilla on neuropsykiatrisen häiriön
- Läheiset
- Ammatilliset

Sisältö:

Palvelu on tarkoitettu kaikenikäisille henkilöille, joilla on neuropsykiatrisen häiriön, tämän läheisille sekä ammatillisille. Palvelua voidaan tarjota myös henkilöille, joilla ei ole diagnoosia, mutta jotka tarvitsevat selkeyttä ja strukturoidun ympäristön. Palvelut perustuvat asiakkaan tarpeisiin ja tarjoaa tukea arjen haasteissa sekä kehittäen valmiuksia

itsenäisemmälle ja merkittävämmälle elämälle. Palvelu perustuu moniammatilliseen tiimiin, psykologin, sosiaalityöntekijän, kuntoutusohjaajan, nepsy-ohjaajan, puheterapeutin ja ergoterapeutin yhteistyöhön.

Taso 1

- Ensikäynti asiakkaan tilanteen ja tarpeiden arvioimiseksi
- Moniammatillisen tiimin palvelutarpeen arviointi

Taso 2

- Verkostotyötä asiakkaan lähiympäristössä
- Ohjausta ja konsultointikäyntejä asiakkaan lähiympäristössä, kuten kodissa, päiväkodissa, päivä- ja työtoiminnan yksikössä. Sisältäen esim.
 - Ympäristön mukautuksia
 - Aistipoikkeavuuksiin liittyvää työtä
 - Ympäristön strukturoimista
 - Tietoa autismikirjosta ja muista neuropsykiatrisista häiriöistä (NEPSY)
- Nepsyvalmennusta asiakkaan lähiympäristössä
- Käyntien määräästä sovitaan erikseen

Taso 3

- M.m. aistikäsittelyn poikkeavuuksien kartoitus, ympäristön mukauttaminen, sopeutumiskeinot.

1.7 Multiprofessionellt stöd och behandling vid fetma och övervikt

Målsättning:

- Stöda en god och hälsofrämjande vikthantering och erbjuda anpassade interventioner för servicetagare med fetma och personer i servicetagarens näromgivning

Målgrupp:

- Personer med intellektuell funktionsnedsättning och/eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning med BMI över 30, eller BMI över 27 med associerade sjukdomar eller riskfaktorer utöver fetma eller åldersanpassat BMI för barn och unga
- Närstående
- Professionella

Innehåll:

Fetma är en kronisk sjukdom där mängden fettvävnad i kroppen är för stor. Det är viktigt att förebygga och behandla fetma i alla åldersgrupper, eftersom fetma har betydande fysiska, psykiska, sociala och ekonomiska konsekvenser för både individer och samhället. Målet

med förebyggandet och behandlingen av fetma är att förhindra att fetma förvärras, hjälpa servicetagaren att kontrollera vikten, förebygga och behandla fetmarelaterade sjukdomar samt förbättra arbets- och funktionsförmågan och livskvaliteten. Vidare är målet att stöda personalen på eventuell boendeenhet i dessa frågor, där servicen utgår från servicetagaren själv. I fråga om barn och unga involveras dessutom familjen i planeringen av vården och uppmuntras till egenvård. Servicen utgår från ett multiprofessionellt team bestående av läkare, hälsovårdare eller sjukskötare, habiliteringshandledare och psykolog.

Nivå 1

- Inledande besök för bedömning av servicetagarens situation och behov
- Bedömning av servicebehov av ett multiprofessionellt team

Nivå 2

- Nätverksarbete i servicetagarens närmiljö
- Handledning, information och konsultationsbesök i servicetagarens närmiljö
- Antalet gånger avtalas separat

Nivå 3

- Utredning av orsak till fetma och övervikt. Utredningen består av kartläggningar, bedömningar, observationer och diskussioner
- Utarbetande av behandlingsplan för fetma och övervikt
 - Innehåller rekommendationer för och uppföljning av:
 - livsstilsbehandling avseende
 - matvanor som främjar viktkontroll och stärkande av kontrollen över ätandet
 - ökning av fysisk aktivitet och minskat stillasittande
 - tillräcklig sömn och vila
 - eventuell behandling med läkemedel mot fetma
 - anpassningar av miljön, bemötande, strukturer samt andra anpassningar

Moniammatillinen tuki lihavuuden ja ylipainon hoidossa

Tavoite:

- Tukea hyvää ja terveyttä edistävää painonhallintaa sekä tarjota sovellettuja toimenpiteitä lihavuudesta kärsivälle asiakkaille sekä tämän lähipiirille.

Kohderyhmä:

- Henkilöt, joilla on kehitysvamma ja/tai neuropsykiatrinen häiriö, ja joiden BMI ylittää 30 tai henkilöt, joiden BMI ylittää 27 ja joilla on liitännäissairauksia tai muita riskitekijöitä ylipainon lisäksi. Ikään sovellettu BMI lapsille ja nuorille.
- Läheiset
- Ammatillaiset

Sisältö:

Lihavuus on krooninen sairaus, jossa rasvakudosten määrä kehossa on liian suuri. On tärkeää hoitaa ja ennaltaehkäistä lihavuutta kaikissa ikäryhmissä, koska lihavuudella on merkittävät fyysiset, psyykkiset, sosiaaliset sekä taloudelliset seuraukset, niin yksilölle kuin yhteiskunnalle. Lihavuuden ennaltaehkäisy ja hoidon tavoitteena on estää lihavuuden pahenemista, auttaa asiakasta painonhallinnassa sekä ennaltaehkäistä ja hoitaa liitännäissairauksia, ja näin parantaa työ- ja toimintakykyä sekä elämänlaatua. Lisäksi tavoitteena on tukea kyseisissä asioissa henkilöstöä mahdollisessa asumisyksikössä, jossa palvelu perustuu asiakaslähtöisyyteen. Lapsen tai nuoren kohdalla myös perhettä osallistetaan hoidon suunnitteluun ja kannustetaan itsehoitoon. Palvelu perustuu moniammatilliseen tiimiin, lääkärin, terveydenhoitajan tai sairaanhoitajan, kuntoutusohjaajan ja psykologin yhteistyöhön.

Taso 1

- Ensikäynti asiakkaan tilanteen ja tarpeiden arvioimiseksi
- Moniammatillisen tiimin palvelutarpeen arviointi

Taso 2

- Verkostotyötä asiakkaan lähiympäristössä
- Ohjausta, tietoa ja konsultaatiokäyntejä asiakkaan lähiympäristölle
- Käyttökertojen määrästä sovitaan erikseen

Taso 3

- Lihavuuden ja ylipainon syyn selvitys kartoitusten, arviointien, huomioiden sekä keskusteluiden avulla
- Lihavuuden ja ylipainon hoitosuunnitelman laatiminen
 - Sisältää suosituksia ja seurantaan liittyen
 - elintapoihin
 - painonhallintaa edistäviin ja syömisen hallintaa vahvistaviin ruokailutottumuksiin
 - fyysisen aktiviteetin lisäämiseen ja paikoillaan istumisen vähentämiseen
 - riittävään unensaantiin ja lepoon
 - mahdolliseen lihavuuden lääkehoitoon
 - ympäristön mukauttamiseen, kohtaamiseen, arjen struktuuriin ja muihin mukautuksiin

1.8 Specialfamiljearbete**Målsättning:**

- Stödja familjers välbefinnande samt att stärka föräldraskapet för att familjen ska orka och klara av vardagen
- Förebygga utmanande situationer som kan leda till en ohållbar livssituation

Målgrupp:

- Familjer som har barn med intellektuell funktionsnedsättning och/eller andra funktionsnedsättningar. Service ges även till vuxna personer som bor med närstående.

Innehåll:

Servicen bygger på att stödja familjer i utmanande skeden i livet i kombination med ett barns eller ungas intellektuella funktionsnedsättning. Stödet utgår från familjens egna resurser och beaktar familjens helhetssituation i syfte att skapa en fungerande vardag för hela familjen. Servicen utgår från ett multiprofessionellt team bestående av psykolog, socialarbetare, habiliteringshandledare, nepsy-handledare.

Nivå 1

- Inledande besök för bedömning av servicetagarens situation och behov
- Bedömning av servicebehov av ett multiprofessionellt team

Nivå 2

- Nätverksarbete i servicetagarens närmiljö
- Koordinerande arbete
- Handledning och stöd för servicetagare, föräldrar och syskon i deras närmiljö så som i hemmet, daghem, skola samt dag-och arbetsverksamhet och innehåller t.ex.:
 - Individuella lösningar och verktyg för underlättande av vardagen för familjen
 - Utarbeta anpassat material
 - Förebygga utmanande situationer
- Avlastning för föräldrar och syskon i hemmet
- Vid behov fungera som kontaktlänk till socialarbetaren och övriga experter
- Antalet gånger avtalas separat

Erytisperhetyö**Tavoite:**

- Tukea perheiden hyvinvointia sekä vahvistaa vanhemmuutta, jotta perhe jaksaa ja selviää arjessa
- Ennaltaehkäistä haastavia tilanteita, jotka voivat johtaa kestäättömään elämäntilanteeseen

Kohderyhmä:

- Perheet, joissa lapsella on kehitys- ja/tai muu vamma. Palvelua annetaan myös läheistensä kanssa asuville aikuisille.

Sisältö:

Palvelu perustuu perheiden tukemiseen haastavissa elämäntilanteissa, kun siihen liittyy lapsen tai nuoren kehitysvamma. Tuen tavoitteena on luoda toimiva arki koko perheelle heidän omat resurssit ja kokonaistilanne huomioiden. le. Palvelu perustuu moniammatilliseen tiimiin, psykologin, sosiaalityöntekijän, kuntoutusohjaajan, ja nepsy-ohjaajan yhteistyöhön.

Taso 1

- Ensikäynti asiakkaan tilanteen ja tarpeiden arvioimiseksi
- Moniammatillisen tiimin palvelutarpeen arviointi

Taso 2

- Verkostotyötä asiakkaan lähiympäristössä
- Koordinoivaa työtä
- Ohjausta ja tukea asiakkaalle, tämän vanhemmille ja sisaruksille lähiympäristössä, kuten kodissa, päiväkodissa tai koulussa sekä päivä- tai työtoiminnassa. Sisältäen esim.
 - Yksilöllisiä ratkaisuja ja työkaluja perheen arjen helpottamiseksi
 - Mukautetun materiaalin tuottamista
 - Haastavia tilanteita ennaltaehkäisevää työtä
- Kotipalvelu vanhempien ja sisarusten kuormituksen vähentämiseksi
- Tarpeen vaatiessa yhteyshenkilönä toimimista perheen ja sosiaalityöntekijän tai muiden asiantuntijoiden välillä
- Käyttökertojen määrästä sovitaan erikseen

1.9 Psykologtjänster**Målsättning:**

- Stöda servicetagarens psykiska välmående och utveckling

Målgrupp:

- Personer med intellektuell funktionsnedsättning eller andra funktionsnedsättningar
- Närstående
- Professionella

Innehåll:

Psykologtjänster innehåller samtalsstöd och information om intellektuella och andra funktionsnedsättningar. Psykologen kartlägger förmågor och färdigheter och gör psykologiska utredningar och bedömningar samt skriver utlåtanden, intyg och rekommendationer. Servicetagaren och närstående erbjuds konsultation och stödinsatser vid utmanande livssituationer.

Nivå 1

- Psykologsamtal enskilt eller i grupp. Dessa kan innehålla:
 - Psykoedukativa samtal
 - Krisbearbetning
 - Känslohantering & psykiskt välmående
 - Sexualrådgivning
 - Motiverande samtal
- Handledning och konsultation, vilka kan innefatta information och rådgivning
- Deltagande i nätverksmöten och övriga möten
- Antalet gånger avtalas separat

Nivå 2

- Utredningar och kartläggningar
 - kognitiv nivåbedömning
 - funktionsförmåga
 - specifika bedömningar vid exempel minnessjukdom, depression samt emotionell och social problematik
- Intyg, utlåtanden och rekommendationer

Psykologipalvelut**Tavoite:**

- Tukea asiakkaan psyykkistä hyvinvointia ja kehitystä

Kohderyhmä:

- Henkilöt, joilla on kehitysvamma tai muu vamma
- Läheiset
- Ammatillaiset

Sisältö:

Psykologipalvelut sisältävät keskustelutukea ja tietoa erilaisista kehitysvammoista ja -häiriöistä. Psykologi kartoittaa henkilön valmiuksia ja taitoja, tekee psykologisia selvityksiä ja arviointeja sekä kirjoittaa lausuntoja, todistuksia ja suosituksia. Asiakkaalle ja tämän läheisille tarjotaan konsultaatiota ja tukitoimenpiteitä haasteellisissa elämäntilanteissa.

Taso 1

- Psykologikeskustelut kahdenkesken tai ryhmässä, sisältäen esim.
 - Psykoedukatiivista keskustelua
 - Kriisin käsittelyä
 - Tunteidenhallintaa & psyykkistä hyvinvointia
 - Seksuaalivalistusta
 - Motivoivia keskusteluja
- Ohjaus ja konsultaatio, joka voi pitää sisällään tietoa ja neuvontaa
- Osallistuminen verkostokokouksiin ja muihin kokouksiin
- Käyttökertojen määrästä sovitaan erikseen

Taso 2

- Selvitykset ja kartoitukset
 - Kognitiivisen tason arviointi
 - Toimintakyky
 - Spesifit arvioinnit koskien esimerkiksi muistisairauksia, masennusta, emotionaalisia tai sosiaalisia ongelmia
- Todistukset, lausunnot ja suositukset

1.10 Specialläkartjänster

Målsättning:

- Erbjudas specialkunnande inom omsorgsarbetets medicinska område

Målgrupp:

- Personer med intellektuell funktionsnedsättning och andra funktionsnedsättningar

Innehåll:

Läkare med specialkunnande inom omsorgsarbetets medicinska områden utför medicinska undersökningar, diagnostisering samt ordinationer och uppföljning av läkemedelsbehandlingar. Läkare skriver utlåtanden och intyg till olika myndigheter och välfärdsområden samt uppgör medicinska rehabiliteringsplaner i samarbete med terapeuter. Kunnande inom nutrition, livsstil och preventiv hälsa utgör ett specialområde.

- Specialläkartjänsterna innehåller följande:
 - Medicinska undersökningar
 - Diagnostisering
 - Ordination
 - Uppföljning
 - Läkemedelsbehandling
 - Utlåtanden och intyg

Erikoislääkäripalvelut

Tavoite:

- Tarjota kehitysvamma-alan lääketieteellistä erityisosaamista

Kohderyhmä:

- Henkilöt, joilla on älyllinen kehitysvamma ja muu vamma

Sisältö:

Kehitysvamma-alan erikoislääkäri tekee kliinisiä tutkimuksia, diagnooseja ja lääkemääräyksiä sekä lääkityksen seurantaa. Erikoislääkäri kirjoittaa lausuntoja ja todistuksia eri viranomaisille ja hyvinvointialueille sekä laatii lääkinnällisiä kuntoutussuunnitelmia yhteistyössä terapeuttien kanssa. Erikoisala muodostuu elintapa- ja ravitsemusosaamisesta sekä ennaltaehkäisevästä terveydenhuollollisesta osaamisesta.

- Erikoislääkäripalveluihin sisältyy:
 - Kliinisiä tutkimuksia
 - Diagnosointia
 - Lääkemääräyksiä
 - Seurantaa
 - Lääkehoitoa
 - Lausuntoja ja todistuksia

2 Svenskspråkiga tjänster inom krävande multiprofessionellt stöd – Vaativan moniammatillisen tuen ruotsinkieliset palvelut

Den svenskspråkiga kris- undersöknings- och rehabiliteringsenheten (KUR) finns i Pargas. Enheten har 12 platser och är indelad i fyra moduler. De fyra modulerna skiljer sig från varandra. En modul är utformad så att den lämpar sig för krisvård, en modul är utformad speciellt med tanke på personer med svåra fysiska funktionsnedsättningar. En modul består av lägenheter med tanke på bl.a. möjligheter att träna mera självständigt boende.

Innehållet i servicen skräddarsys enligt servicetagarens individuella behov och målsättningar.

Ruotsinkielinen kriisi-, tutkimus- ja kuntoutusyksikkö sijaitsee Paraisilla. Yksikössä on 12 paikkaa, jotka on jaettu neljään osastoon. Yhden osaston tilat soveltuvat kriisinhoitoon,

toisen osaston tilat soveltuvat erityisesti fyysisesti vaikeavammaisille. Lisäksi yksi osasto muodostuu asunnoista, joissa voi esim. harjoitella itsenäisempää asumista.

Palvelun sisältö räätälöidään asiakkaan yksilöllisten tarpeiden ja tavoitteiden mukaan.

2.1 Undersökning

Målgrupp

Kris- undersöknings- och rehabiliteringstjänster erbjuds till servicetagare vars stöd- hjälp-, vård- eller rehabiliteringsbehov har förändrats och de tjänster basservicen erbjuder inte längre räcker till.

Målsättning

En undersökningsperiod omfattar undersökningar, utredningar och kartläggning av servicetagarens somatiska, psykiska och sociala hälsa och är ett effektivt sätt att undersöka och utreda förändringar utifrån ett helhetsperspektiv. Undersökningsperioden planeras i förväg utgående från servicetagarens individuella behov, som utvärderas av det multiprofessionella teamet i samarbete med servicetagaren och hens nätverk. Perioden varar i 2 - 4 veckor och resulterar i utlåtanden och rekommendationer gällande fortsatt vård, rehabilitering och service.

Innehåll:

- Inledande nätverksmöte (inskrivningsmöte) med servicetagaren och hens nätverk före perioden
- Diagnostisering
- Utredning och kartläggningar (ex. kognitiv bedömning, demensutredning, PEP3 kartläggning, ComFor2 etc.)
- Kontroll och utvärdering av läkemedelsbehandlingar (medicinutprovning och medicinändringar)
- Terapeutbedömningar (uppgörande av krävande medicinsk rehabiliteringsplan)
- Terapier
- Utredning av kommunikation och hjälpmedel
- Individuellt anpassad dagverksamhet
- Utvärdering av servicetagarens egen boende- och verksamhetsmiljö
- Eftervård (efter exempelvis operation, personen behöver inte specialistsjukvårdens insatser, men klarar inte av att återvända till sitt hem)
- Skriftliga utlåtanden och rekommendationer

- Uppföljningsmöte vid behov
- Utskrivningsmöte med servicetagaren och hens nätverk
- Efter avslutad period och enligt separat överenskommelse kan vid behov 1-2 besök i hemmiljön samt uppföljningsmöte ca 1-3 månader efter perioden

Nivå 1: Servicetagarens undersökningsperiod förverkligas med de resurser som finns på enheten. I undersökningsperioden ingår allmänna medicinska insatser.

Nivå 2: Servicetagarens behov av hjälp och stöd p.g.a. utmanande beteende eller vårdtyngd, förutsätter utökade personalresurser till enheten, en personal till och/eller medicinska läkartjänster och undersökningar utförda av sakkunniga.

Nivå 3: Servicetagaren behöver p.g.a. sitt vårdbehov eller utmanande beteende, kontinuerligt en närvarande personal dagtid och/eller medicinska specialläkartjänster och specialundersökningar utförda av sakkunniga.

Nivå 4: Servicetagaren behöver dygnet runt en personal p.g.a. sitt vårdbehov eller beteende samt krävande medicinska specialläkartjänster och omfattande specialundersökningar utförda av sakkunniga.

Nivå 5: Om servicetagarens servicebehov är exceptionellt stort skräddarsys för hen ett servicepaket, där dygnspriset fastställs på basen av innehållet i servicepaketet och i samråd med betalaren.

Tutkimus

Kohderyhmä

Kriisi-, tutkimus- ja kuntoutuspalveluita tarjotaan asiakkaille, joiden tuki-, apu-, hoito- tai kuntoutustarpeet ovat muuttuneet ja joille peruspalveluiden palvelut eivät enää riitä.

Tavoite

Tutkimusjakso sisältää tutkimukset, selvitykset, asiakkaan somaattisen, henkisen ja sosiaalisen terveyden kartoituksen ja on tehokas tapa tutkia ja selvittää muutoksia kokonaisvaltaisesti. Tutkimusjakso suunnitellaan ennalta perustuen asiakkaan yksilöllisiin tarpeisiin, jonka arvioi moniammatillinen tiimi yhteistyössä asiakkaan ja tämän verkoston kanssa. Jakso kestää 2-4 viikkoa ja johtaa lausuntoon sekä suosituksiin koskien jatkohoitoa, kuntoutusta ja palveluita.

Sisältö:

- Verkostotapaaminen (sisäänkirjautumiskokous) asiakkaan ja hänen verkostonsa kanssa ennen jakson alkamista
- Diagnosointi
- Tutkimukset ja kartoitukset (esim. kognitiivinen arvio, dementiatutkimus, PEP3-kartoitus, ComFor-2 jne.)
- Lääkehoitojen tarkastus ja arviointi (lääkekokeilut ja -muutokset)
- Terapeuttien arvioinnit (vaativan lääkinnällisen kuntoutussuunnitelman laatiminen)
- Terapiat
- Kommunikaation ja apuvälineiden selvittäminen
- Yksilöllisesti räätälöity päivätoiminta
- Asiakkaan oman asumis- ja toimintaympäristön arviointi
- Jälkihoito (esim. leikkauksen jälkeen, jos asiakas ei tarvitse erikoislääkehoitoa, mutta ei myöskään voi palata kotiinsa)
- Kirjalliset lausunnot ja suosittelet
- Tarvittaessa seurantakokous
- Kotiutuskokous asiakkaan ja hänen verkostonsa kanssa
- Jakson jälkeen erikseen sovittuna tarpeen mukaan 1-2 kotikäyntiä sekä seurantakokous noin 1-3 kuukautta jakson jälkeen

Taso 1: Asiakkaan tutkimusjakso toteutetaan yksikössä saatavissa olevien resurssien mukaisesti. Tutkimusjakson sisältyy yleiset lääkinnälliset toimenpiteet.

Taso 2: Asiakkaan avun ja tuen tarve edellyttää yhden työntekijän työpanoksen lisäämistä yksikköön asiakkaan hoidollisuuden tai käyttäytymisen haasteiden takia ja/tai hän tarvitsee lääketieteellisiä palveluja ja asiantuntijoiden tutkimuksia.

Taso 3: Asiakas tarvitsee hoidollisuutensa tai haasteellisen käyttäytymisensä takia päiväaikaan jatkuvaa työntekijän läsnäoloa ja/tai lääkinnällisiä erikoislääkäripalveluita ja asiantuntijoiden erityistutkimuksia.

Taso 4: Asiakas tarvitsee ympärivuorokautista jatkuvan yhden työntekijän läsnäolon hoidollisuutensa tai käyttäytymisensä takia ja vaativia erikoislääkäripalveluja ja laajoja asiantuntijoiden erityistutkimuksia.

Taso 5: Mikäli asiakkaan palvelutarve on poikkeuksellisen suuri, räätälöidään hänelle palvelupaketti, jonka vuorokausihinnan määrää palvelupaketin sisältö.

2.2 Undersökningsperioder för barn (under 18 år)

Målsättning

Undersökningsperioder för barn ordnas 1 - 2 gånger per år beroende på efterfrågan av tjänsten. Perioden förverkligas i en separat modul, som anpassas för barns behov. Undersökningsperioden kan ordnas för högst tre barn åt gången. Innehållet i servicen skräddarsys enligt barnets individuella behov och målsättningar. Perioden förverkligas i tätt samarbete med barnets vårdnadshavare, skolan och övriga nätverk och andra instanser inom hälso- och sjukvården. Periodens längd kan variera beroende av barnets behov.

Nivå 1:

- Inledande nätverksmöte med barnets vårdnadshavare och barnets nätverk före undersökningsperioden
- Vid behov kan kartläggningar och bedömningar göras i barnets hemmiljö före en undersökningsperiod
- Förberedande material som skickas på förhand till familjen
- Bedömningar (kognitiv bedömning), kartläggningar och utredningar (t.ex. Pep3-kartläggningar, ComFor2)
- Diagnostisering
- Kontroll och utvärdering av läkemedelsbehandlingar (medicinutprovning och medicinändringar)
- Terapeutbedömningar (uppgörande av krävande medicinsk rehabiliteringsplan)
- Terapier
- Utredning av kommunikation och hjälpmedel
- Skriftliga utlåtanden och rekommendationer
- Utskrivningsmöte med familjen och barnets nätverk
- Efter avslutad period och enligt separat överenskommelse kan vid behov 1-2 besök i hemmiljön samt uppföljningsmöte ca 1-3 månader efter perioden
- Konsultation av psykiater och barnläkare
- För barn anpassat dagsprogram

Nivå 2: Om servicetagarens servicebehov är exceptionellt stort skräddarsys för hen ett servicepaket, där dygnspriset fastställs på basen av innehållet i servicepaketet och i samråd med betalaren.

Tutkimusjaksot lapsille (alle 18 vuotiaille)

Tavoite

Lapsille tutkimusjaksoja järjestetään 1-2 kertaa vuodessa riippuen palvelun kysynnästä. Jakso toteutetaan erillisessä tilassa, joka mukautetaan lasten tarpeille. Tutkimusjakso voidaan järjestää korkeintaan kolmelle lapselle kerralla. Palvelun sisältö räätälöidään lapsen yksilöllisten tarpeiden ja tavoitteiden mukaisesti. Jakso toteutetaan tiivissä yhteistyössä lapsen huoltajien, koulun ja muiden verkostojen sekä muiden terveyden- ja sairaanhoidon yksiköiden kanssa. Jakson pituus voi vaihdella riippuen lapsen tarpeista.

Taso 1:

- Verkostotapaaminen lapsen huoltajien ja lapsen verkoston kanssa ennen tutkimusjaksoa
- Tarpeen mukaan kartoituksia ja arviointeja voidaan tehdä lapsen kotiympäristössä ennen tutkimusjaksoa
- Perheelle lähetetään valmistelevaa materiaalia etukäteen
- Arviointeja (kognitiivinen arviointi), kartoituksia ja selvityksiä (esim. PEP3 kartoitus, ComFor2)
- Diagnosointi
- Lääkehoitojen tarkistus ja arviointi (lääkekokeiluja ja -muutoksia)
- Terapeutin arviointeja (vaativan lääkinnällisen kuntoutussuunnitelman laatiminen)
- Terapiat
- Kommunikaation ja apuvälineiden selvitys
- Kirjalliset lausunnot ja suositukset
- Kotiutuskokous perheen ja lapsen verkoston kanssa
- Jakson jälkeen erikseen sovittuna tarpeen mukaan 1-2 kotikäyntiä sekä seurantakokous noin 1-3 kuukautta jakson jälkeen
- Psykiatrin ja lastenlääkärin konsultointi
- Lapselle soveltuva päiväohjelma

Taso 2: Mikäli asiakkaan palvelutarve on poikkeuksellisen suuri räätälöidään hänelle palvelupaketti, jonka vuorokausihinnan määrää palvelupaketin sisältö.

2.3 Krisvård

Målsättning

Krisvård erbjuds för servicetagare med akut behov av vård, exempelvis p.g.a. kris i familjen eller en ohållbar situation på boendet. Krisvård ordnas vid behov i särskilt anpassade

utrymmen. En krisperiod varar i en eller flera veckor och följs vanligen av en undersöknings- eller rehabiliteringsperiod innan servicetagaren återvänder hem.

Innehåll:

- En heltäckande kartläggning, som görs av det multiprofessionella expertteamet i samråd med servicetagarens nätverk. Kartläggningen omfattar en utredning av orsakerna till behovet av krisvård; medicinska undersökningar och utslutande av somatiska sjukdomar, medicinkontroller, utredning av bakomliggande neurologiska och psykiatriska sjukdomar.
- En skräddarsydd vårdplan med målsättningar för perioden
- Planering av den fortsatta vården i aktivt samarbete med servicetagarens nätverk
- Skriftliga utlåtanden och rekommendationer

Vid intagning till krisvård debiteras ett pris som utvärderas efter en vecka då servicens innehåll definieras.

Nivå 1: Servicetagarens undersökningsperiod förverkligas med de resurser som finns på enheten.

Nivå 2: Servicetagarens behov av hjälp och stöd p.g.a. utmanande beteende eller vårdtyngd, förutsätter utökade personalresurser till enheten, en personal till och tillgång till medicinska läkartjänster och undersökningar eller insatser av sakkunniga.

Nivå 3: Servicetagaren behöver p.g.a. sitt vårdbehov eller utmanande beteende, kontinuerligt en närvarande personal dagtid och/eller medicinska specialläkartjänster eller specialundersökningar utförda av sakkunniga.

Nivå 4: Servicetagaren behöver dygnet runt en personal p.g.a. sitt vårdbehov eller beteende och/eller krävande medicinska specialläkartjänster och omfattande specialundersökningar utförda av sakkunniga.

Nivå 5: Om servicetagarens servicebehov är exceptionellt stort skräddarsys för hen ett servicepaket, där dygnspriset fastställs på basen av innehållet i servicepaketet och i samråd med betalaren.

Kriisihoito

Tavoite

Kriisihoitoa tarjotaan asiakkaalle, jolla on kiireellinen hoitotarve, esim. perhekriisin tai asumisyksikössä esiintyvän kestäättömän tilanteen vuoksi. Kriisihoitoa järjestetään

tarpeen mukaan sovelletuissa erityistiloissa. Kriisijakso kestää viikon tai useampia, joita usein seuraa tutkimus- tai kuntoutusjakso ennen kuin asiakas palaa kotiin.

Sisältö:

- Kokonaisvaltainen kartoitus, jonka tekee moniammatillinen asiantuntijatiimi yhdessä asiakkaan verkoston kanssa. Kartoitus sisältää selvityksen kriisihoidon tarpeen syistä, lääkinnällisiä tutkimuksia ja somaattisten sairauksien poissulkeminen, lääketarkastuksia, taustalla olevien neurologisten ja psykiatristen sairauksien selvitys.
- Räättälöity hoitosuunnitelma, sisältäen jakson tavoitteet
- Jatkohoidon suunnittelu aktiivisessä yhteistyössä asiakkaan verkoston kanssa
- Kirjalliset lausunnot ja suositukset

Kriisihoitoon tullessa veloitetaan hinta, joka arvioidaan viikon jälkeen, kun palvelun sisältö määritellään.

Taso 1: Asiakkaan tutkimusjakso toteutetaan yksikössä olemassa olevilla resursseilla

Taso 2: Asiakkaan avun ja tuen tarve edellyttää yhden työntekijän työpanoksen lisäämistä yksikköön asiakkaan hoidollisuuden tai käyttäytymisen haasteiden takia ja/tai hän tarvitsee lääketieteellisiä palveluja ja asiantuntijoiden tutkimuksia.

Taso 3: Asiakas tarvitsee hoidollisuutensa tai haasteellisen käyttäytymisensä takia päiväaikaan jatkuvaa työntekijän läsnäoloa ja/tai lääkinnällisiä erikoislääkäripalveluita ja asiantuntijoiden erityistutkimuksia.

Taso 4: Asiakas tarvitsee ympärivuorokautista jatkuvan yhden työntekijän läsnäolon hoidollisuutensa tai käyttäytymisensä takia ja vaativia erikoislääkäripalveluja ja laajoja asiantuntijoiden erityistutkimuksia.

Taso 5: Mikäli asiakkaan palvelutarve on poikkeuksellisen suuri räättälöidään hänelle palvelupaketti, jonka vuorokausihinnan määrää palvelupaketin sisältö.

2.4 Rehabilitering

Målsättning

Målsättningen med rehabiliteringen är att hitta lösningar och tillvägagångssätt som stöder servicetagarens och hans närmiljö och därigenom möjliggör ett meningsfullt liv i tidigare livsmiljö eller att vid behov söka en ny för servicetagaren lämplig boendemiljö.

En rehabiliteringsperiod kan vara några veckor eller upp till flera månader. Perioden föregås många gånger av en undersöknings- eller krisperiod.

Innehåll:

- Inledande nätverksmöte (inskrivningsmöte) med servicetagaren och hens nätverk före perioden
- Utvärdering av funktionsförmågan och handledning
- Utvärdering av sociala förmågor och handledning
- Förstärka förmågan att självständigt klara av vardagen genom olika pedagogiska metoder och genom målinriktad dagverksamhet som stöder delaktigheten
- Läkare-, psykolog-, ergoterapeut-, talterapeut-, musikterapeut-, habiliteringshandledare- och nepsy-handledartjänster enligt servicetagarens behov
- Det mångprofessionella teamet stöder regelbundet arbetet med servicetagaren
- Inskrivnings- och utskrivningsmöte
- Skriftliga utlåtanden och rekommendationer

Det är viktigt att tillvägagångssätt och stödformer som konstaterats vara bra överförs till servicetagarens egen miljö. Enligt separat överenskommelse kan efter avslutad rehabiliteringsperiod 1 - 2 uppföljningsbesök göras i servicetagarens egen miljö.

Nivå 1: Servicetagarens rehabilitering förverkligas med de resurser som finns på enheten. I rehabiliteringen ingår allmänna medicinska insatser.

Nivå 2: Servicetagarens behov av hjälp och stöd p.g.a. utmanande beteende eller vårdtyngd, förutsätter utökade personalresurser till enheten, en personal till och/eller medicinska läkartjänster och undersökningar utförda av sakkunniga.

Nivå 3: Servicetagaren behöver p.g.a. sitt vårdbehov eller utmanande beteende kontinuerligt en närvarande personal dagtid och/eller medicinska specialläkartjänster och specialundersökningar utförda av sakkunniga.

Nivå 4: Servicetagaren behöver dygnet runt en personal p.g.a. sitt vårdbehov eller beteende samt krävande medicinska specialläkartjänster och omfattande specialundersökningar utförda av sakkunniga.

Nivå 5: Om servicetagarens servicebehov är exceptionellt stort skräddarsys för hen ett servicepaket, där dygnspriset fastställs på basen av innehållet i servicepaketet och i samråd med betalaren.

Kuntoutus

Tavoite

Kuntoutuksen tavoitteena on löytää ratkaisuja ja menettelyjä, jotka tukevat asiakkaan ja tämän lähiympäristöä ja täten mahdollistaa mielekkään elämän aiemmassa elinympäristössä tai tarpeen mukaan etsiä uusi sopiva asuinympäristö asiakkaalle.

Kuntoutusjakso voi kestää pari viikkoa tai jopa kuukausia. Jaksoa edeltää usein tutkimus- tai kriisijakso.

Sisältö:

- Verkostokokous asiakkaan ja tämän verkoston kanssa ennen jakson alkua
- Toimintakyvyn arviointi sekä ohjaus
- Sosiaalisten kykyjen arviointi sekä ohjaus
- Vahvistaa kykyä pärjätä itsenäisesti arjessa erilaisten pedagogisten menetelmien avulla sekä osallisuutta tukevan tavoitteellisen päivätoiminnan avulla
- Lääkäri-, psykologi-, toimintaterapeutti-, puheterapeutti-, musiikkiterapeutti-, kuntoutusohjaaja- sekä nepsy-ohjaajapalvelut asiakkaan tarpeiden mukaisesti
- Moniammatillisen tiimin jatkuva tuki henkilökunnalle asiakastyössä
- Sisäänkirjautumis- ja kotiutuskokoukset
- Kirjalliset lausunnot ja suositukset

On tärkeää, että hyviksi todetut menetelmät ja tukimuodot siirretään asiakkaan omaan ympäristöön. Erillisellä sopimuksella voidaan tehdä 1-2 seurantakäyntiä asiakkaan omaan ympäristöön kuntoutusjakson jälkeen.

Taso 1: Asiakkaan kuntoutusjakso toteutetaan yksikössä olemassa olevilla resursseilla. Kuntoutusjaksoon sisältyy yleiset lääkinnälliset toimenpiteet.

Taso 2: Asiakkaan avun ja tuen tarve edellyttää yhden työntekijän työpanoksen lisäämistä yksikköön asiakkaan hoidollisuuden tai käyttäytymisen haasteiden takia ja/tai hän tarvitsee lääketieteellisiä palveluja ja asiantuntijoiden tutkimuksia.

Taso 3: Asiakas tarvitsee hoidollisuutensa tai haasteellisen käyttäytymisensä takia päiväsaikaan jatkuvaa työntekijän läsnäoloa ja/tai lääkinnällisiä erikoislääkäripalveluita ja asiantuntijoiden erityistutkimuksia

Taso 4: Asiakas tarvitsee ympärivuorokautista jatkuvan yhden työntekijän läsnäolon hoidollisuutensa tai käyttäytymisensä takia ja vaativia erikoislääkäripalveluja ja laajoja asiantuntijoiden erityistutkimuksia.

Taso 5: Mikäli asiakkaan palvelutarve on poikkeuksellisen suuri räätälöidään hänelle palvelupaketti, jonka vuorokausihinnan määrää palvelupaketin sisältö.

3 Undersökning och vård oberoende av personens vilja enligt specialomsorgslagen – Henkilön tahdosta riippumaton tutkimus ja hoito erityshuoltolain nojalla

3.1 Undersökning oberoende av personens vilja för att utreda vårdbehovet

Målsättning

Enligt specialomsorgslagen kan en person på basen av en ansökan till välfärdsområdets beslutande sakkunniggrupp för krävande multiprofessionellt stöd intas till undersökning för att utreda behovet av vård oberoende av personens vilja. I den här situationen äventyrar sannolikt personen allvarligt sin egen eller andras hälsa och kan inte få vård och omsorg på annat sätt. Hen kan inte träffa avgöranden om sin vård och omsorg eller förstå konsekvenserna av sitt handlande,

Ansökan får göras av personens lagliga företrädare, en anhörig eller annan närstående eller av en tjänsteinnehavare som anges inom förvaltningsstadgan för det välfärdsområde inom vars område personen vistas.

Undersökningen utförs av läkare, psykolog och socialarbetare, vilka är i tjänsteförhållande och insatta i specialomsorgen. Innan personen förordnas till undersökning ska hens egen åsikt klargöras och hens lagliga företrädare eller andra närstående höras.

Undersökningsperioden kan vara högst 14 dygn. Under den tiden ska den beslutande sakkunniggruppen för krävande multiprofessionellt stöd fatta beslut om personen ska förordnas till vård oberoende av sin vilja samt beslutet underställas förvaltningsdomstolen.

Nivå 1:

- Behandlingen av ansökan och den beslutande sakkunniggruppens beslut
- Behövliga undersökningar
- Den handledning personen behöver under undersökningsperioden samt vård dygnet runt och mediciner

Nivå 2: Om servicetagarens servicebehov är exceptionellt stort skräddarsys för hen ett servicepaket, där dygnspriset fastställs på basen av innehållet i servicepaketet och i samråd med betalaren.

Tutkimukset tahdosta riippumaton hoidon tarpeen selvittämiseksi

Tavoite

Erityishuoltolain nojalla voidaan hyvinvointialueen päätöksiä tekeväälle vaativan moniammatillisen tuen asiantuntijaryhmälle suunnatun hakemuksen perusteella määrätä henkilö tahdostaan riippumatta arviointiin hoitotarpeen selvittämiseksi. Tällaisissa tilanteissa henkilö todennäköisesti vakavasti vaarantaa terveyttään tai turvallisuuttaan taikka muiden henkilöiden terveyttä tai turvallisuutta ja hänen hoitoaan ja huolenpitoaan ei voida järjestää muulla tavoin..Hän ei kykene tekemään hoitoaan ja huolenpitoaan koskevia ratkaisuja eikä ymmärtämään käyttäytymisensä seurauksia;

Hakemuksen on oikeutettu tekemään henkilön laillinen edustaja taikka hänen omaisensa tai muu läheisensä. Hakemuksen voi tehdä myös sen hyvinvointialueen hallintosäännössä tehtävään määrätty viranhaltija, jonka alueella henkilö oleskelee. Ennen tutkimukseen määräämistä on selvitettävä henkilön oma mielipide. Henkilön huoltaja tai muu laillinen edustaja on kuultava ennen tutkimukseen määräämistä.

Laillistetun lääkärin, laillistetun psykologin ja laillistetun sosiaalityöntekijän, jotka ovat virkasuhteessa ja perehtyneet kehitysvammahuoltoon, sekä tarvittaessa muiden sosiaali- ja tai terveydenhuollon ammattihenkilöt suorittavat henkilöä koskeva tutkimus.

Tutkimusjakso voi kestää enintään 14 vuorokautta. Sinä aikana päätöksiä tekevän vaativan moniammatillisen tuen asiantuntijaryhmän on päätettävä, määrätäänkö henkilö tahdosta riippumattomaan hoitoon ja päätös on alistettava hallinto-oikeuden vahvistettavaksi.

Taso 1:

- Hakemuksen käsittely ja päätöksiä tekevän asiantuntijaryhmän päätös
- Tarvittavat tutkimukset
- Henkilön tarvitsema ohjaus tutkimusjakson aikana sekä ympärivuorokautinen hoito ja lääkkeet

Taso 2: Mikäli asiakkaan palvelutarve on poikkeuksellisen suuri räätälöidään hänelle palvelupaketti, jonka vuorokausihinnan määrää palvelupaketin sisältö.

3.2 Vård oberoende av personens vilja

Målsättning

En person kan förordnas till vård oberoende av sin vilja enligt specialomsorgslagen för högst 6 månader åt gången. Om behovet av vård oberoende av personens vilja är längre än 6 månader bör enligt lagen en ny undersökning och ett nytt beslut fattas av den beslutande sakkunniggruppen för krävande multiprofessionellt stöd inom 6 månader.

Innehåll:

- Den beslutande sakkunniggruppens uppföljning och beslut
- Läkarens, psykologens och socialarbetarens insatser och uppföljning
- Den handledning personen behöver under undersökningsperioden samt vård dygnet runt och mediciner

Nivå 1: Servicetagarens vård oberoende av vilja förverkligas med de resurser som finns på enheten. I vården ingår allmänna medicinska insatser.

Nivå 2: Servicetagarens behov av hjälp och stöd p.g.a. utmanande beteende eller vårdtyngd, förutsätter utökade personalresurser till enheten, en personal till och/eller medicinska läkartjänster och undersökningar utförda av sakkunniga.

Nivå 3: Servicetagaren behöver p.g.a. sitt vårdbehov eller utmanande beteende kontinuerligt en närvarande personal dagtid och/eller medicinska specialläkartjänster och specialundersökningar utförda av sakkunniga.

Nivå 4: Servicetagaren behöver dygnet runt en personal p.g.a. sitt vårdbehov eller beteende samt krävande medicinska specialläkartjänster och omfattande specialundersökningar utförda av sakkunniga.

Nivå 5: Om servicetagarens servicebehov är exceptionellt stort skräddarsys för hen ett servicepaket, där dygnspriset fastställs på basen av innehållet i servicepaketet och i samråd med betalaren.

Henkilön tahdosta riippumaton hoito

Tavoite

Henkilö voidaan määrätä hoitoon tahdostaan riippumatta erityishuoltolain nojalla korkeintaan 6 kuukautta kerrallaan. Mikäli hoidontarve tahdosta riippumatta on pidempi kuin 6 kuukautta, tulee lain mukaan tehdä uusi tutkimus ja päätöksiä tekevän vaativan

moniammatillisen asiantuntijaryhmän tehdä uusi päätös tahdosta riippumattomasta hoidosta kuuden kuukauden sisällä.

Sisältö:

- Päätöksiä tekevän asiantuntijaryhmän seuranta ja päätös
- Lääkärin, psykologin ja sosiaalityöntekijän toimet ja seuranta
- Henkilön tarvitsema ohjaus tutkimusaikana, ympärivuorokautinen hoito sekä lääkkeet

Taso 1: Asiakkaan tahdosta riippumaton hoito toteutetaan yksikössä olemassa olevilla resursseilla. Hoitoon sisältyy yleiset lääkinnälliset toimenpiteet.

Taso 2: Asiakkaan avun ja tuen tarve edellyttää yhden työntekijän työpanoksen lisäämistä yksikköön asiakkaan hoidollisuuden tai käyttäytymisen haasteiden takia ja/tai hän tarvitsee lääketieteellisiä palveluja ja asiantuntijoiden tutkimuksia.

Taso 3: Asiakas tarvitsee hoidollisuutensa tai haasteellisen käyttäytymisensä takia päiväsaikaan yhden työntekijän jatkuvaa läsnäoloa ja/tai lääkinnällisiä erikoislääkäripalveluita ja asiantuntijoiden erityistutkimuksia

Taso 4: Asiakas tarvitsee ympärivuorokautista jatkuvan yhden työntekijän läsnäolon hoidollisuutensa tai käyttäytymisensä takia ja vaativia erikoislääkäripalveluja ja laajoja asiantuntijoiden erityistutkimuksia.

Taso 5: Mikäli asiakkaan palvelutarve on poikkeuksellisen suuri räätälöidään hänelle palvelupaketti, jonka vuorokausihinnan määrää palvelupaketin sisältö.

4 Svenskspråkiga tjänster inom långtidshabilitering (institutionsvård) i form av särskilt krävande boendeservice – Ruotsinkieliset palvelut pitkäaikaiskuntoutuksessa (laitohoito) erityisen vaativan asumispalvelun muodossa

I Pargas finns en enhet som erbjuder långtidshabilitering i form av särskilt krävande boendeservice på svenska. Enheten finns på samma område som den svenskspråkiga krisundersöknings- och rehabiliteringsenheten. Enheten får ett starkt stöd från ett mångprofessionellt team (läkare, psykolog och socialarbetare). Vid behov finns även andra sakkunnigtjänster att tillgå, t.ex. ergoterapeut, fysioterapeut, musikterapeut, nepsy-handledare och habiliteringshandledare.

Enheten har fem platser. Alla som bor på enheten har eget rum med badrum samt tillgång till gemensamt kök, vardagsrum och bastu. Servicetagarnas olika behov är beaktade i utrymmenas fysiska utformning, t.ex. så att materialen är speciellt hållbara och över- eller underkänslighet för sinnesintryck beaktats.

Närmiljön är trygg och lämpar sig för servicetagare med svår neuropsykiatrisk funktionsnedsättning och/eller psykosociala problem.

Innehållet i servicen skräddarsys enligt servicetagarens individuella behov.

Målgrupp

Servicen riktar sig till personer som av en eller flera orsaker behöver särskilt krävande boendeservice i form av långtidshabilitering:

- Personer med svår neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF)
- Personer med allvarlig psykosocial problematik

Personerna kan ha allvarliga svårigheter att reglera sitt beteende och har utmaningar med att hantera sin livssituation. Utmaningarna kan bero på NPF-diagnoser och/eller problem med den psykiska hälsan. Hos personerna kan förekomma upprepat aggressivt beteende och våldsamheter som kan vara till skada för personen själv eller andra i omgivningen.

Målsättningar

- Att erbjuda individuellt anpassat boendestöd som vid behov inkluderar skräddarsydd dagverksamhet för servicetagare som behöver särskilt krävande service
- Att ge servicetagarna redskap att hantera vardagen
- Att stöda servicetagaren så att hen på sikt kan flytta till annan boendeform (lättare)

Personalresurser

- Personalen introduceras och fortbildas för att kunna ge service, vård och rehabilitering till personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och psykosociala problem. Personalen får fortbildning, handledning och konsultation som stöd för sitt arbete.
- På enheten finns spetskunnande inom områden som neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, psykiatri, kommunikation och interaktion.
- Personaldimensioneringen planeras utgående från servicetagarnas specialbehov. Servicetagaren kan utöver den grundläggande personaldimensioneringen få individuella stödtjänster utgående från sitt behov.

Innehåll

I servicen följs de nationella kvalitetskriterierna för boende respektive verksamhet som främjar delaktighet och sysselsättning. Boendeservicen planeras individuellt utgående från varje servicetagares behov och önskemål. Varje servicetagare har egna mål och de uppföljs regelbundet.

Genom personcentrerat arbetssätt stöds servicetagaren till självbestämmande och delaktighet i fråga om utformningen av det egna boendestödet och i att fatta beslut som rör det egna livet.

Inom långtidshabiliteringen sätts fokus på:

- Servicetagarens styrkor och förmågor
- Stöd för individuella kommunikationssätt
- Stöd för social förmåga i vardagssituationer
- Individuellt utformat dags-och veckoprogram
- Stöd enligt behov för verksamhet dagtid under vardagar
- Servicetagarens säkerhet och trygghet

Den hälso- och sjukvård som servicetagaren behöver kan vid behov ordnas vid boendeenheten.

I servicen ingår individuellt planerad verksamhet dagtid under vardagar.

Personalen samarbetar med anhöriga och andra sociala nätverk.

Stöd- och experttjänster

- Starkt stöd från mångprofessionellt team (läkare, psykolog och socialarbetare) gällande självbestämmande och begränsningsåtgärder.
- Vid behov finns även andra sakkunnigtjänster att tillgå, t.ex. ergoterapeut, fysioterapeut, nepsy -handledare, habiliteringshandledare, talterapeut och sexualrådgivning.

I servicen ingår hyra, serviceavgift, mat, mediciner, transporter, olika förnödenheter, hälso- och sjukvårdsavgifter, personliga hjälpmedel och terapier.

Insatser av läkare, psykolog, socialarbetare, fysio-, ergo- och musikterapeuter, talterapeut, habiliteringshandledare och nepsy-handledare ingår i priset.

Nivå 1: Servicetagarens habilitering förverkligas med de resurser som finns på enheten.

Nivå 2: Servicetagarens behov av hjälp och stöd p.g.a. utmanande beteende eller vårdtyngd, förutsätter utökade personalresurser till enheten, en personal till.

Nivå 3: Servicetagaren behöver p.g.a. sitt vårdbehov eller utmanande beteende, kontinuerligt en närvarande personal dagtid.

Nivå 4: Servicetagaren behöver dygnet runt en personal p.g.a. sitt vårdbehov eller beteende.

Nivå 5: Om servicetagarens servicebehov är exceptionellt stort skraddarsys för hen ett servicepaket, där dygnspriset fastställs på basen av innehållet i servicepaketet och i samråd med betalaren.

Paraisilla on pitkäaikaiskuntoutusta tarjoava ruotsinkielinen yksikkö. Yksikkö sijaitsee samalla alueella kuin ruotsinkielinen kriisi-, tutkimus- ja kuntoutusyksikkö. Yksikkö saa vahvaa tukea moniammatilliselta tiimiltä (lääkäri, psykologi sekä sosiaalityöntekijä). Tarpeen mukaan myös asiantuntijapalveluita on saatavissa, esim. toimintaterapeutin, fysioterapeutin, musiikkiterapeutin, nepsy-ohjaajan sekä kuntoutusohjaajan palveluita.

Yksikössä on viisi paikkaa. Kaikilla yksikössä asuvilla on kylpyhuoneella varustettu oma huone ja lisäksi yhteisessä käytössä on keittiö, olohuone ja sauna. Asiakkaiden erilaiset tarpeet on huomioitu tilojen fyysisessä muotoilussa esim. materiaalit ovat erityisen kestäviä ja aistien yli- tai aliherkkydet on huomioitu.

Lähiympäristö on turvallinen ja soveltuu asiakkaille, joilla on neuropsykiatrisia erityisvaikeuksia ja/tai psykososiaalisia ongelmia.

Palvelun sisältö räätälöidään vastaamaan asiakkaan yksilöllisiä tarpeita.

Kohderyhmä

Palvelut ovat tarkoitettuja asiakkaille, jotka syystä tai useammasta tarvitsevat erityisen vaativaa asumispalvelua pitkäaikaiskuntoutuksen muodossa:

Syyt voivat olla

- vaikea neuropsykiatrinen häiriö
- vakavia psykososiaalisia ongelmia

Asiakkaalla voi olla vakavia vaikeuksia säädellä käytöstään ja haasteita elämäntilanteensa hallitsemisessa. Haasteet voivat johtua neuropsykiatrisesta häiriöistä tai psyykkisistä terveysongelmista. Asiakkaalla voi esiintyä toistuvaa aggressiivista käytöstä sekä väkivaltaisuutta, joka aiheuttaa haittaa henkilölle itselleen tai muille hänen ympäristössään.

Tavoitteet

- Tarjota yksilöllisesti räätälöityä asumispalvelua, joka tarpeen mukaan sisältää myös yksilöllisesti räätälöityä päiväsaikaista toimintaa

- Antaa asiakkaalle keinoja ja välineitä arjen hallintaan
- Tukea asiakasta kohti kevyempää asumismuotoa

Henkilöstöressurit

Henkilökunta perehdytetään ja koulutetaan antamaan palvelua, hoitoa ja kuntoutusta henkilöille, joilla on neuropsykiatrisia häiriöitä sekä psykososiaalisia ongelmia. Henkilökunta saa koulutusta, ohjausta ja konsultaatiota työn tueksi.

Yksikössä on kärkiosaamista neuropsykiatristen häiriöiden, psykiatrian, kommunikaation ja vuorovaikutuksen alueilta.

Henkilöstömitoitus suunnitellaan asiakkaan erityistarpeiden perusteella. Asiakas voi perushenkilöstömitoituksen lisäksi saada tarpeen mukaan yksilöllisiä tukipalveluita.

Sisältö

Palveluissa noudatetaan valtakunnallisia asumisen laatukriteereitä sekä osallisuutta ja työllisyyttä tukevia laatukriteereitä. Asumispalvelut suunnitellaan vastaamaan asiakkaiden yksilöllisiä tarpeita ja toiveita. Kaikilla asiakkailla on omat tavoitteet ja näitä seurataan säännöllisesti.

Yksilökeskeistä työtapa käyttämällä tuetaan asiakasta itsemääräämisen ja osallisuuden suhteen oman asumistuen muotoilussa sekä omaa elämää koskevissa päätöksenteoissa.

Pitkäaikaiskuntoutuksen painopisteet:

- Asiakkaan vahvuuksien ja kykyjen vahvistaminen
- Kommunikaation tukeminen ja mahdollistaminen asiakkaan omalla kommunikaatiomenetelmällä
- Arjen sosiaalisten kykyjen tukeminen
- Yksilöllisesti suunniteltu strukturoitu päivä- ja viikko-ohjelma
- Päiväsaikaista toimintaa tarpeiden mukaan
- Asiakkaan turva ja turvallisen ympäristön luominen

Asiakkaan tarvitsemat terveys- ja sairaanhoidot voidaan tarpeen mukaan järjestää asumisyksikössä.

Palveluun sisältyy yksilöllisesti suunniteltu toiminta päiväsaikaan arkisin.

Henkilöstö tekee yhteistyötä omaisten ja muiden sosiaalisten verkostojen kanssa.

Tuki- ja asiantuntijapalvelut

- Moniammatillisen tiimin (lääkäri, psykologi ja sosiaalityöntekijä) vahva tukea koskien itsemääräämistä ja rajoitustoimenpiteitä.
- Tarpeen mukaan saatavissa on myös muita asiantuntijapalveluita, esim. toimintaterapeutin, fysioterapeutin, nepsy-ohjaajan, kuntoutusohjaajan, ja puheterapeutin palveluja sekä seksuaalineuvonta.

Palveluun sisältyy vuokra, palvelumaksu, ruoka, lääkkeet, kuljetukset, erilaiset tarvikkeet, terveys- ja sairaanhoitomaksut, henkilökohtaiset apuvälineet ja terapiat.

Lääkärin, psykologin, sosiaalityöntekijän, fysio-, toiminta- ja musiikkiterapeuttien, puheterapeutin, kuntoutusohjaajan ja nepsy-ohjaajan palvelut sisältyvät hintaan.

Taso 1: Asiakkaan pitkäaikaiskuntoutus toteutetaan yksikössä olemassa olevilla resursseilla.

Taso 2: Asiakkaan avun ja tuen tarve edellyttää yhden työntekijän työpanoksen lisäämistä yksikköön asiakkaan hoidollisuuden tai käyttäytymisen haasteiden takia

Taso 3: Asiakas tarvitsee hoidollisuutensa tai haasteellisen käyttäytymisensä takia päiväsaikaan yhden työntekijän jatkuvaa läsnäoloa.

Taso 4: Asiakas tarvitsee ympärivuorokautista jatkuvan yhden työntekijän läsnäolon hoidollisuutensa tai käyttäytymisensä takia.

Taso 5: Mikäli asiakkaan palvelutarve on poikkeuksellisen vaativaa, räätälöidään hänelle palvelupaketti, jonka vuorokausihinnan määrää palvelupaketin sisältö.

5 Stödboende – Tuettu asuminen

Beskrivning av serviceformen

Stödboende är en serviceform där servicetagaren hyr eller äger sin lägenhet och får stöd och handledning i sitt hem för att klara självständigt boende. Boendestödet kan gälla skötsel av hygien och hem, matlagning och stöd med sociala relationer, delaktighet i samhället eller för att göra val och fatta beslut. Boendestödet är på förhand planerat utgående från individuella behov och personalen kommer från närbelägen stödpunkt. Det finns möjlighet för servicetagaren att kontakta personal vid akuta situationer.

Servicetagare som har stödboendeservice har möjlighet att delta i gruppverksamhet som stöder den sociala förmågan.

Innehåll

Service enligt servicetagarens individuella behov baserar sig på en genomförandeplan, som uppgörs och förverkligas i samarbete med servicetagaren. Vid uppgörandet av genomförandeplanen används personcentrerad planering (PCP).

Genomförandeplanen innehåller information om servicen, målsättningar och plan för hur målsättningarna förverkligas samt beskrivning av åtgärder som stärker självbestämmanderätten.

Samarbete med närstående och sakkunniga som stöder förverkligandet av planen ingår.

Service innehåller utgående från individuella behov;

- Stöd för att sköta sitt hem
- Stöd för skötsel av hygien
- Stöd med planering av uppköp och matlagning samt stöd vid butiksbesök och matlagning
- Stöd i att hantera sin ekonomi
- Stöd i att planera och ta hand om sin fritid
- Stöd för deltagande i arbets-/dagverksamhet eller arbetslivet, t.ex. med att komma sig iväg i rätt tid
- Stöd för kommunikation och i sociala relationer
- Hälso- och sjukvård; stöd och handledning och vid behov medföljande personal vid läkarbesök m.m. Stöd kring medicinhantering.

Stödbesök:

- Boendestödet innebär stödbesök i hemmet.
- Boendestödet är planerat på förhand utgående från individuella behov.
- Stödbesöken omfattar ca 2 timmar, resor medräknade.
- Debitering enligt kategori 2 i boendeservicen

Sporadiska stödinsatser och gruppverksamhet:

- Sporadiska stödinsatser kan ges till servicetagare i stödboende.
- Servicetagaren kan ha behov av social samvaro eller behöva ett ställe att ta kontakt till i situationer som upplevs som otrygga.
- Stödinsatsen kan ske i form av gruppverksamhet så att personer som bor inom stödboende har möjlighet att delta i t.ex. bastukvällar, utfärder m.m..
- En bastukväll, utfärd eller dylikt utgör en insats per evenemang även om det tar längre tid än två timmar.
- Stödinsatsen kan också ges per telefon (eller videovisit). Ifall samtalen är korta summerar man ihop flera samtal, så att de utgör en insats.
- Debitering enligt kategori 1 i boendeservicen.

Palvelun kuvaus

Tuettu asuminen on palvelumuoto, joka on tarkoitettu asiakkaille jotka asuvat itsenäisesti joko vuokra- tai omistusasunnossa. Asiakas saa tukea ja ohjausta arjen askareissa, joka mahdollistaa itsenäisen asumisen. Tuki sisältää apua kodin ja hygienian hoidossa, ruuanlaitossa ja sosiaalisten suhteiden ylläpitämisessä. Lisäksi osallisuuden lisääminen yhteiskunnassa sekä valintojen että päätösten tekeminen kuuluvat tämän palvelun piiriin. Tuki asiakkaan kodissa on etukäteen suunniteltu ja sovittu asiakkaan yksilöllisten tarpeiden mukaan. Henkilökunta tulee asiakkaan luo lähistöllä sijaitsevasta asumisyksiköstä. Asiakas on itse kykenevä ottamaan yhteyttä henkilökuntaan, jos hän tarvitsee äkillisesti apua tai tukea.

Asiakkaat, jotka saavat tuetun asumisen palvelua, voivat halutessaan osallistua lähistöllä sijaitsevaan asumisyksikön ryhmätoimintaan. Tämä toiminta tukee asiakkaan sosiaalisia taitoja.

Sisältö

Palvelun lähtökohtana on asiakkaan yksilölliset tarpeet ja toiveet. Palvelu suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä asiakkaan kanssa ja kirjataan toteuttamissuunnitelmaan. Toteuttamissuunnitelmaa tehtäessä käytetään yksilökeskeistä suunnittelua (YKS) Toteuttamissuunnitelma sisältää tietoja palvelun sisällöstä, miten suunnitelman tavoitteet saavutetaan sekä kuvauksen miten asiakkaan itsemääräämisoikeutta vahvistetaan.

Suunnitelmaa toteuttaessa tehdään yhteistyötä omaisten ja asiantuntijoiden kanssa.

Palvelu sisältää seuraavia tukimuotoja asiakkaan yksilöllisten tarpeiden mukaan:

- Tuki kodin hoitoon
- Tuki hygienian hoitoon
- Tuki ruokaostosten suunnitteluun ja ostosten tekoon sekä kaupassa käynti ja ruuanlaitto
- Tuki raha-asioiden hallintaan
- Tuki vapaa-ajan suunnitteluun ja toteutukseen
- Tuki työ- ja päivätoimintaan osallistumiseen esim. puhelinsoitto aamuisin
- Tuki kommunikointiin ja sosiaalisiin suhteisiin
- Terveys ja sairaanhoito; tuki ja ohjaus terveyden hoidossa ja tarvittaessa henkilökunta mukana lääkärikäynneillä. Tarvittaessa tuki lääkkeiden käytössä ja annostelussa.

Tukikäynti:

- Tuetun asumisen palvelu sisältää tukikäyntejä asiakkaan kodissa.
- Tukikäynti on etukäteen suunniteltu ja perustuu asiakkaan yksilöllisiin tarpeisiin.
- Tukikäynnin kesto on 2 tuntia (matkat mukaanlukien).
- Tukikäynnistä veloitetaan maksuluokka kahden (2) mukaan.

Satunnaiset tukitoimenpiteet tai ryhmätoiminta:

- Satunnaiset tukitoimenpiteet ovat mahdollisia asiakkaille, jotka saavat tuetun asumisen palvelua.
- Asiakkailla saattaa olla tarvetta sosiaaliseen kanssakäymiseen tai tarvetta saada tukea tilanteissa, jotka hän kokee turvattomiksi.
- Tukitoimenpiteet voidaan toteuttaa myös ryhmätoimintana esim. retket ja saunaillat
- Saunaillasta, retkestä tai vastaavasta tapahtumasta laskutetaan yksi (1) kertamaksu tapahtumaa kohti, riippumatta tapahtuman kestosta (myös yli kahden tunnin tapahtumista).
- Tukitoimenpiteitä voidaan myös antaa puhelimen tai videopuhelun kautta. Jos puhelut ovat lyhyitä puheluihin käytetty aika lasketaan yhteen kunnes ne vastaavat yhtä kertamaksua.
- Palvelusta veloitetaan maksuluokka yhden (1) mukaan.

6 Serviceboende med heldygnsomsorg – Ympäri vuorokautinen palveluasuminen

Beskrivning av serviceformen

För servicetagare som behöver utökat dagligt stöd i sitt boende erbjuds möjligheten att bo tillsammans med andra i grupp eller i en lägenhet intill andra servicetagare som behöver liknande stöd. I gruppboende hyr servicetagaren ett rum, vanligen med eget badrum och delar kök, vardagsrum och bastu med de övriga servicetagarna. Servicetagare som bor i lägenhet har oftast tillgång till utrymme för gemensam samvaro. I båda fallen ingår hyresgästerna hyresavtal och står för utgifterna i anslutning till sitt hushåll. I boendeenheten finns personal dygnet runt. I regel har servicetagarna aktiviteter utanför boendeenheten dagtid (dag- och arbetsverksamhet). För seniorer och andra som av medicinska eller andra av servicetagaren beroende orsaker behöver vara hemma dagtid ordnas aktiviteter i boendemiljön eller utgående från denna under vardagar. Servicetagarnas behov av stöd och hjälp samt vård kan variera inom vardagslivets olika områden. En del

servicetagare behöver omfattande stöd, hjälp och vård medan andra klarar sig med mindre insatser. Stöd- och vårdinsatserna anpassas kontinuerligt till servicetagarens behov.

Innehåll

Service enligt servicetagarens individuella behov baserar sig på en genomförandeplan, som uppgörs och förverkligas i samarbete med servicetagaren. Vid uppgörandet av genomförandeplanen används personcentrerad planering (PCP). Genomförandeplanen innehåller information om servicen, målsättningar och plan för hur målsättningarna förverkligas samt beskrivning av åtgärder som stärker självbestämmanderätten. Samarbete med närstående och sakkunniga som stöder förverkligandet av planen ingår.

Servicen innehåller utgående från individuella behov;

- Personalen handleder och utför hemsysslorna tillsammans med servicetagaren/ hemsysslorna utförs helt och hållet av personalen.
- Personalens handledning och hjälp med hygien och kläder/ servicetagarens hygien och på- och avklädning sköts helt av personalen.
- Personalen har huvudansvaret för matlagning och näringsintag/ servicetagaren kan vara delaktig.
- Stöd och hjälp enligt behov i ekonomiska frågor.
- Stöd för att planera och förverkliga fritidsaktiviteter, medföljare vid behov.
- I första hand stöd för deltagande i arbets-/dagverksamhet. I andra hand aktiviteter i hemmet dagtid vid behov.
- Stöd för kommunikation och i sociala relationer.
- Hälsa- och sjukvård; Personalen ansvarar för servicetagarens hälso- och sjukvårdsstöd, medföljande personal vid läkarbesök m.m. Personalen ansvarar för medicinhantering och intag av mediciner.

Avgiftskategorier:

Kategori 3: Personen har en lättare/lindrigare funktionsnedsättning och är mer eller mindre självständig på åtminstone en del områden. Personalens huvudsakliga arbete består av påminnelser och i att ge muntligt stöd. Personalen kan ge hjälp i enstaka moment.

Kategori 4: Personen har en mindre/måttlig fysisk, psykisk och/eller social funktionsnedsättning. Personal ger kortare fortgående dagligt stöd i boendet/lägenheten. Personalen behöver i regel ge stöd genom att påminna, initiera och/eller motivera till olika aktiviteter och hemarbete. Muntligt stöd samt hjälp med en del moment.

Kategori 5: Personen har en fysisk, psykisk och/eller social funktionsnedsättning och

personalen ger dagligt stöd i fler aktiviteter. Personalen är ofta närvarande och ger stöd vid flera moment när olika aktiviteter och hemarbete sker. Viss tid för motiveringsinsatser.

Kategori 6: Personen har en omfattande fysisk, psykisk och/eller social funktionsnedsättning och personal är närvarande i stort sett hela tiden. Insatserna är frekventa och sker i längre sammanhållen tid. Det krävs även tid för motiveringsinsatser.

Kategori 8: Personen har en mycket omfattande fysisk, psykisk och/eller social funktionsnedsättning. För den fysiska och/eller psykiska omvårdnaden eller av säkerhetsskäl finns personal hela tiden i närheten. Personalens insatser är ansevärdiga och/eller består av ett omfattande motivationsarbete.

Senioravgift: Ifall enheten behöver ha personal dagtid då servicetagaren vistas i hemmet debiteras en senioravgift för de vardagar servicetagaren är hemma. För servicetagare som klarar sig utan personal under dagen debiteras ingen senioravgift. Dagen innehåller omvårdnad, aktivering och sinnesstimulering utgående från servicetagarens behov.

Senioravgiften utgår från servicetagarens fastställda avgiftskategori i serviceboende med dygnet runt omsorg.

Palvelun kuvaus

Asiakkaille, joilla on tarvetta ympärivuorokautiselle palveluille, tarjotaan mahdollisuus asua ryhmäkodissa tai omassa asunnossa. Henkilökunnan tilat sijaitsevat asunnon läheisyydessä samassa rakennuksessa. Huoneeseen kuuluu useimmiten oma kylpyhuone mutta keittiö, olohuone ja saunatilat jaetaan muiden ryhmäkodissa asuvien kanssa. Asiakkailla, jotka asuvat omissa huoneistoissa, on mahdollisuus viettää aikaa asumisyksikön yhteisissä tiloissa. Asiakkaiden kanssa tehdään vuokrasopimus ja asiakkaat maksavat itse omaan talouteensa kuuluvat menot.

Asumisyksikössä on henkilökuntaa paikalla kaikkina vuorokauden aikoina. Suurin osa asiakkaista osallistuu työ-/päivätoimintaan asumisyksikön ulkopuolella. Päivätoimintaa järjestetään arkipäivisin asumisyksikössä senioreille ja asiakkaille, jotka lääketieteellisen tai muun syyn vuoksi, eivät voi osallistua asumisyksikön ulkopuoliseen päivätoimintaan.

Asiakkaiden tuen, avun ja hoivan määrä voi vaihdella arkielämän eri alueilla. Osa asiakkaista tarvitsee jatkuvaa tukea ja hoivaa, osa pärjää vähemmällä tuella. Asiakkaan avun ja tuen määrää arvioidaan jatkuvasti.

Sisältö

Palvelun lähtökohtana on asiakkaan yksilölliset tarpeet ja toiveet. Palvelu suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä asiakkaan kanssa ja kirjataan toteuttamissuunnitelmaan. Toteuttamissuunnitelmaa tehdessä käytetään yksilökeskeistä suunnitelmaa (YKS). Toteuttamissuunnitelma sisältää tietoja palvelun sisällöstä, suunnitelman miten tavoitteet saavutetaan sekä kuvaus miten asiakkaan itsemäärämisoikeutta vahvistetaan.

Palveluun sisältyy yhteistyö asiakkaan omaisten ja suunnitelman toteuttamista tukevien asiantuntijoiden kanssa.

Ympäri vuorokautinen asumispalvelu sisältää seuraavia palveluja asiakkaan yksilöllisistä tarpeista riippuen:

- Henkilökunta ohjaa ja tekee kotiaskareita yhdessä asiakkaan kanssa/vaihtoehtoisesti asiakas ei osallistu kotiaskareihin.
- Henkilökunta ohjaa ja avustaa asiakasta henkilökohtaisesta hygieniasta ja pukeutumisesta/vaihtoehtoisesti henkilökuntaa huolehtii asiakkaan henkilökohtaisesta hygieniasta ja pukeutumisesta.
- Henkilökunnalla on päävastuu ruuanlaitosta ja asiakkaan ravinnon saannista / asiakas voi osallistua ruuanlaittoon.
- Asiakas saa tukea ja apua raha-asioiden hoidossa
- Asiakas saa tukea vapaa-ajan ohjelman suunnitteluun ja toteutukseen. Asiakas saa tarvittaessa ohjaajan mukaan vapaa-ajan aktiviteetteihin.
- Asiakasta tuetaan osallistumaan työ-/päivätoimintaan asumisyksikön ulkopuolella. Asiakkaalle järjestetään tarvittaessa päivätoimintaa asumisyksikössä.
- Tuki kommunikointiin ja sosiaalisten suhteiden ylläpitoon
- Terveys ja sairaanhoito: henkilökunta vastaa asiakkaan terveyteen ja sairaanhoitoon liittyvistä kysymyksistä; on mukana asiakkaan lääkärinkäynneillä, huolehtii lääkkeitä jne.

Maksuluokat:

Maksuluokka 3: Asiakkaalla lievä toimintahäiriö. Hän on ainakin osittain itsenäinen päivän toiminnoissa. Henkilökunnan tehtävänä on muistuttaa ja antaa suullista tukea asiakkaan itsenäiseen toimintaan. Henkilökunta voi myös antaa konkreettista apua yksittäisten toimintojen kohdalla.

Maksuluokka 4: Asiakkaalla on lievä/keskivaikea fyysinen, psyykinen ja/tai sosiaalinen toimintahäiriö. Henkilökunta antaa kevyttä jatkuvaa päivittäistä tukea. Henkilökunta tukee asiakasta muistuttamalla ja motivoimalla häntä erilaisiin aktiviteetteihin ja kotitöihin. Suullinen tuki ja osittain myös konkreettista apua.

Maksuluokka 5: Asiakkaalla on fyysinen, psyykinen ja/tai sosiaalinen toimintahäiriö. Henkilökunta tukee asiakasta päivittäin useissa eri toiminnoissa. Henkilökunta on läsnä ja

avustaa asiakasta monissa arjen askareissa. Osa henkilökunnan ajasta kuluu asiakkaan motivointiin.

Maksuluokka 6: Asiakkaalla laaja-alainen fyysinen, psyykinen ja/tai sosiaalinen toimintahäiriö ja henkilökunta on läsnä suurimman osan aikaa. Avun ja tuen tarve on jatkuvaa ja vaativat pitkää ajankäyttöä. Aikaa tarvitaan myös asiakkaan motivointiin.

Maksuluokka 8: Asiakkaalla on hyvin laaja-alainen fyysinen, psyykinen ja/tai sosiaalinen toimintahäiriö. Fyysisestä ja/tai psyykkisestä hoidontarpeesta johtuen tai turvallisuussyistä henkilökunta on jatkuvasti lähellä. Henkilökunnan työpanos on suurta ja/tai koostuu laajamittaisesta asiakkaan motivoinnista.

Seniorimaksu: Jos asumisyksikössä tarvitaan henkilökuntaa päiväsaikaan, koska asiakas on kotona, laskutetaan seniorimaksu arkipäivistä. Seniorimaksua ei laskuteta, jos asiakas pärjää kotonaan ilman henkilökuntaa. Senioritoiminta sisältää hoivaa, aktiviteettejä ja aistikokemuksia asiakkaan tarpeen mukaan.

Seniorimaksu perustuu asiakkaan vahvistettuun maksuluokkaan ympärivuorokautisessa palveluasumisessa.

7 Arbetslivsorienterad verksamhet (Arbetsverksamhet) - Työllistymistä edistävä toiminta (Työtoiminta)

Beskrivning av serviceformen

Målsättningen för den arbetslivsorienterade verksamheten är att erbjuda meningsfulla arbetsuppgifter och aktiviteter enligt personcentrerad planering. Detta kan ske vid en verksamhetsenhet eller ute i närsamhället.

Arbetslivsorienterad verksamhet vid enheten

Verksamheten består av tillverkning av egna varor och produktion av tjänster. Förutom olika arbetsuppgifter ges möjlighet till fysiska och kulturella aktiviteter samt studiemöjligheter. Verksamhetens enheten betalar arbetsersättning till servicetagaren.

Inom svenska verksamheten i Egentliga Finland finns tre storkök, i Pargas centrum, i Åbo och på Kimtioön. I köken jobbar servicetagare med att göra lunch till enheterna och en del andra beställningsarbeten. Köksgrupperna består av en yrkeshandledare och en grupp servicetagare.

I Pargas finns en författargrupp, som leds av en handledare. Gruppen skriver egna texter och arbetar med att omarbete informativa texter till lättförståeliga.

I Egentliga Finland finns också samarbete med Västra Nylands folkhögskola via utbildningen Open Minds. Inom Open Minds arbetar servicetagarna med olika kulturella teman, såsom film, bildkonst och fotografering under ledning av en professionell lärare. Utbildningen förverkligas inkluderat i den lokala yrkesläroinrättningen. Servicetagarna deltar 2-3 dagar i veckan tillsammans med handledare från verksamheten.

Inom verksamheten erbjuds praktikplatser för studerande inom Optima, som är den svenska serviceproducenten för anpassad undervisning på andra stadiet.

Inom verksamheten finns läsombudsverksamhet, som förverkligas i samarbete med det svenska LL-centret (jmf. finska Selkokeskus). Läsombudsverksamheten ger läsoplevelser, stöder läsintresset och förmedlar information om lättlästa böcker och material.

Arbetslivsträning

Arbetslivsträning erbjuds i form av utlokaliserad arbetsverksamhet och som arbete med stöd.

- **Utlokaliserad arbetsverksamhet:** Utlokaliserad arbetsverksamhet ordnas på arbetsplatser i näringslivet. Det är möjligt för servicetagaren att vara i utlokaliserad arbetsverksamhet en del av veckan/dagen eller att enbart ha den här formen av arbetsverksamhet. Servicetagaren får stöd av arbetslivstränare samt arbetsersättning från verksamhetsenheten. Inom utlokaliserad arbetsverksamhet är servicetagaren inte i anställningsförhållande till arbetsgivaren. Målsättningen är att minska utlokaliserad arbetsverksamhet och övergå till anställning i lönearbete.
- **Arbete med stöd:** Service enligt metoden Arbete med stöd omfattar stöd och handledning till servicetagare som i regel är arbetssökande och behöver individuellt anpassat stöd för sin placering på den öppna arbetsmarknaden. Servicehelheten består av kartläggning av den arbetssökandes förmågor, önskemål och möjligheter, hjälp till sökande och val av arbetsplats, inläring på arbetsplatsen och anpassning av arbetsuppgifter samt stöd och information till arbetsgivaren och kontakter till den arbetssökandes nätverk. Service enligt metoden Arbete med stöd kan ges parallellt med andra arbetsmarknadspolitiska och rehabiliterande åtgärder. Arbetslivstränaren ger servicetagaren ett långvarigt stöd för att hen också på långsikt ska klara sig i arbetslivet. Mängden stöd kan variera beroende på servicetagarens aktuella situation.

Kategori 1: Utlokaliserad arbetsverksamhet (enbart utlokaliserad verksamhet under dagen)

Kategori 2: Personen har en lättare/lindrigare funktionsnedsättning. Personen är i stort sett självständig i sitt arbete. Handledaren finns till hands under dagen då kortare stöd kan ges som till exempel med att komma igång med arbete/aktivitet.

Kategori 3: Personen har en mindre/måttlig fysisk, psykisk och eller social funktionsnedsättning. Handledaren behöver i regel stöda personen med att komma igång med arbetsuppgifter/aktiviteter. Handledaren kan även medverka i enstaka moment, men behöver vara med hela tiden då arbetet/aktiviteten pågår. Stödet kan även bestå av att komma igång igen och att komma ihåg tider eller vad som ska göras under dagen.

Kategori 4: Personen har en fysisk, psykisk och eller social funktionsnedsättning. Personen utför själv enklare arbetsuppgifter efter introduktion. Handledaren är i närheten och kan ge stöd vid flera moment när olika arbetsuppgifter och aktiviteter utförs. Viss tid för motiveringsinsatser.

Kategori 5: Personen har en omfattande fysisk, psykisk och eller social funktionsnedsättning. Personen kräver i stort sett handledare hela tiden för att kunna utföra arbetsuppgifter eller delta i aktiviteter. Det krävs stora motiveringsinsatser.

Kategori 6: Personen har en mycket omfattande fysisk, psykisk och eller social funktionsnedsättning. Personen har vanligen till förfogande en handledare för att kunna delta i arbetsuppgifter eller aktiviteter. Ofta krävs speciella lösningar i den dagliga verksamhetens utformning och/ eller läge. Handledarens insatser är ansenliga och eller består av ett omfattande motivationsarbete.

Arbete med stöd: Handledning av arbetslivstränare per timdebitering

Grundutredning: Av arbetslivstränaren gjord grundutredning max 10 timmar/person.

Palvelun kuvaus

Työtoiminnan tavoitteena on tarjota mielekkäitä työtehtäviä ja toimintaa asiakkaan henkilökohtaisen suunnitelman mukaan. Työtoiminta järjestetään toimintayksikössä tai lähiyhteisössä.

Työtoiminta toimintayksikössä

Toiminta koostuu omien tuotteiden ja palveluiden tuottamisesta. Erilaisten työtehtävien lisäksi asiakkaalle tarjotaan mahdollisuus liikunnallisiin aktiviteetteihin ja kulttuuritapahtumiin sekä tukea opiskeluun. Toimintayksikkö maksaa asiakkaalle työosuusrahaa.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen ruotsinkielisellä työtoiminnalla on kolme suurkeittiötä; Paraisten keskustassa, Turussa ja Kemiönsaarella. Keittiötoiminta on osa työtoimintaa,

asiakkaat osallistuvat sekä lounaan että tilaustöiden valmistukseen. Keittiöryhmän ohjaaja on keittiöalan ammattilainen ja hänellä on kokemusta asiakasryhmän ohjauksesta.

Paraisilla toimii kirjoitusryhmä, jota ohjaa toimintayksikön ohjaaja. Ryhmä kirjoittaa omia tekstejä sekä työstää muiden tekstejä helppolukuisiksi.

Varsinais-Suomessa tehdään myös yhteistyötä Västra Nylands folkhögskolan (Länsi Uudenmaan kansanopisto) kanssa Open Minds-nimisen koulutusohjelman kautta. Lyhytelokuvat, kuvataide ja valokuvaus ovat olleet ajankohtaisia teemoja viime vuosina. Koulutuksesta vastaa kyseisen teema-alueen ammattiosaaja ja koulutus toteutetaan paikallisen toisen asteen koulutuksen tiloissa 2-3 päivää viikossa. Työtoiminnasta osallistuu asiakkaiden lisäksi ohjaaja, joka tukee asiakkaita käytännön asioissa.

Lukupiirit, joissa ohjaaja lukee ääneen asiakkaille, toteutetaan yhdessä ruotsinkielisen LL-centerin kanssa (vertaa suom.kieliseen Selkokeskukseen). Lukutuokiot tarjoavat asiakkaille lukuelämyksiä, innostavat asiakkaita lukemaan ja välittävät tietoa selkokielisistä kirjoista ja materiaalista.

Työhönvalmennus

Työhönvalmennusta tarjotaan avotyön ja tuetun työn muodossa.

- **Avotyö:** Avotyötä järjestetään lähiyhteisön työpaikoilla. Asiakas voi tehdä avotyötä osan viikkoa/päivää tai kaikkina arkipäivinä. Työhönvalmentaja tukee asiakasta ja toimintayksikkö maksaa työosuusrahaa. Avotyötä tekevä asiakas ei ole palkkasuhteessa työnantajaan. Työtoiminnan tavoitteena on vähentää avotyötä ja tukea asiakasta palkkatyöhön.
- **Tuettu työ:** Tuetun työn-mallin mukainen palvelu sisältää tukea ja ohjausta asiakkaille, jotka hakevat työtä ja tarvitsevat tukea löytääkseen työpaikan avoimilta markkinoilta. Palvelukokonaisuus sisältää työnhakijan osaamisen, toiveiden ja mahdollisuuksien kartoituksen sekä apua työnhakuun ja työpaikan valitsemiseen. Tämän lisäksi palveluun kuuluu työpaikkaan perehtyminen yhdessä asiakkaan kanssa, sopivien työtehtävien löytäminen, tiedon antaminen työnantajalle sekä yhteydenpito asiakkaan tukiverkoston. Palvelua (Tuettu työ) voidaan antaa samanaikaisesti muiden työmarkkinapoliittisten ja kuntouttavien toimenpiteiden kanssa. Työhönvalmentaja antaa pitkäaikaista tukea asiakkaalle, jotta hän pärjää työelämässä. Tuen määrä vaihtelee riippuen asiakkaan elämän tilanteesta.

Maksuluokka 1: Avotyö (ainoastaan avotyötä työpäivän aikana)

Maksuluokka 2: Asiakkaalla on lievempi toimintahäiriö ja hän pystyy pääasiallisesti työskentelemään itsenäisesti. Ohjaaja auttaa tarvittaessa ja avustaa esimerkiksi uuden työtehtävän/aktiviteetin alussa.

Maksuluokka 3: Asiakkaalla on lievempi/keskivaikea toimintahäiriö. Ohjaaja tukee asiakasta uuden tehtävän aloituksessa ja avustaa yksittäisten tehtävien kanssa. Asiakas ei kuitenkaan tarvitse jatkuvaa tukea suoriutuakseen annetuista tehtävistä.

Maksuluokka 4: Asiakkaalla on fyysinen, psyykinen tai sosiaalinen toimintahäiriö. Pehdytyksen jälkeen asiakas suoriutuu itsenäisesti helpoista työtehtävistä. Ohjaaja on läsnä ja voi tarvittaessa tukea yksittäisten tehtävien osalta ja motivoida asiakasta.

Maksuluokka 5: Asiakkaalla on laajamittainen fyysinen, psyykinen ja/tai sosiaalinen toimintahäiriö. Asiakas tarvitsee ohjaajan/hoitajan jatkuvaa tukea pystyäkseen suoriutumaan tehtävistään tai osallistuakseen erilaisiin aktiviteetteihin. Myös asiakkaan motivointi on tärkeä osa palvelua.

Maksuluokka 6: Asiakkaalla on hyvin laajamittainen fyysinen, psyykinen ja/tai sosiaalinen toimintahäiriö. Asiakkaalla on pääsääntöisesti oma ohjaaja pystyäkseen osallistumaan tehtäviin ja aktiviteetteihin. Päivätoiminnan sisältö on täysin räätälöity asiakkaan tarpeiden mukaan. Ohjaajan/hoitajan apu on kattavaa ja jatkuvaa sekä sisältää myös asiakkaan motivointia.

Työhönvalmentajan antama ohjaus: tuntiveloitus

Peruskartoitus: Työvalmentajan tekemä peruskartoitus enintään 10 tuntia/asiakas

8 Livsorierad verksamhet (dagverksamhet) – Osallisuutta edistävä toiminta (päivätoiminta)

Beskrivning av servicen

Syftet med den livsorierade verksamheten är att främja servicetagarens delaktighet och sociala interaktion samt upprätthålla och utveckla servicetagarens funktionsförmåga. Servicen riktar sig till servicetagare som har ett omfattande och fortgående hjälp- och stödbehov.

Innehåll:

- I verksamhetens erbjuds habilitering, handledning och stimulerande verksamhet utgående från individuella behov. Inom verksamheten erbjuds sysselsättning, stimulering, fysiska aktiviteter och möjlighet till social samvaro. Kommunikations- och kognitiva hjälpmedel används för att skapa bättre förutsättningar för servicetagaren att förstå och bli förstådd.
- Den svenskspråkiga livsorierade verksamheten i Egentliga Finland finns på fyra verksamhetspunkter, Pargas centrum, Kirjala, i Åbo och på Kimitoön.
- I den livsorierade verksamheten fästs speciellt vikt vid kommunikation. Verksamheterna erbjuds sinnesstimulering och taktill beröring, högläsning, enkel

matlagning, musik och sång samt skapande verksamhet. Utevistelse är ett viktigt inslag i verksamheten.

- Aktiviteterna kan förverkligas både enskilt och i grupp.
- Livsorienterad verksamhet kan också förverkligas på andra ställen än på en fysisk dagverksamhet.
- I Egentliga Finland erbjuds dessutom virtuell dagverksamhet t.ex. som ett komplement till annan verksamhet eller om servicetagaren har svårigheter med att delta fysiskt i verksamhet på en dagverksamhetsenhet.

Kategori 4: Personen har en fysisk, psykisk och eller social funktionsnedsättning. Personen utför själv enklare uppgifter efter introduktion. Handledaren/vårdaren är i närheten och kan ge stöd vid flera moment när olika uppgifter och aktiviteter utförs. Viss tid för motiveringsinsatser.

Kategori 5: Personen har en omfattande fysisk, psykisk och eller social funktionsnedsättning. Personen kräver i stort sett handledare/vårdare hela tiden för att kunna utföra uppgifter eller delta i aktiviteter. Det krävs stora motiveringsinsatser.

Kategori 6: Personen har en mycket omfattande fysisk, psykisk och eller social funktionsnedsättning. Personen har vanligen till förfogande en handledare/ vårdare för att kunna delta i uppgifter eller aktiviteter. Ofta krävs speciella lösningar i den dagliga verksamhetens utformning och/ eller läge. Handledarens/vårdarens insatser är ansevärdiga och eller består av ett omfattande motivationsarbete.

Palvelun kuvaus

Osallisuutta edistävän toiminnan tavoitteena on lisätä asiakkaan osallisuutta ja sosiaalista vuorovaikutusta sekä ylläpitää ja kehittää asiakkaan toimintakykyä. Palvelu kohdistuu asiakkaisiin, joilla on suuri ja jatkuva avun- ja tuen tarve.

Sisältö:

- Asiakkaalle tarjotaan kuntoutusta, ohjausta ja virkistävää toimintaa asiakkaan tarpeiden mukaan. Mahdollisuus sosiaalisen vuorovaikutukseen ja erilaiset fyysiset aktiviteetit ovat osa päivätoimintaa. Kommunikaatio- ja kognitiivisia apuvälineitä käytetään, jotta asiakkaalle voidaan luoda paremmat mahdollisuudet ymmärtää ja tulla ymmärretyksi.
- Osallisuutta edistävää toimintaa tarjotaan ruotsinkielellä Varsinais-Suomessa neljässä eri toimipisteessä: Paraisten keskustassa, Kirjalassa, Turussa ja Kemiönsaarella.
- Osallisuutta lisäävän toiminnan painopiste on asiakkaan kommunikaation ylläpitäminen ja kehittäminen. Asiakkaalle tarjotaan aistikokemuksia ja ja taktiillista stimulointia, lukutuokioita, osallistumista ruuanlaittoon, musiikkia ja muuta luovaa toimintaa. Ulkoilu on tärkeä osa toimintaa.
- Aktiviteetit toteutetaan joko yksilöllisesti tai ryhmässä.

- Päivätoiminta voidaan toteuttaa myös päivätoimintana yksikön ulkopuolella.
- Varsinais-Suomessa tarjotaan edellä mainitun palvelutarjonnan lisäksi virtuaalista päivätoimintaa, täydentämään päivätoimintaa tai jos asiakkaalla on vaikeuksia osallistua fyysisesti päivätoiminnan yksikön toimintaan.

Maksuluokka 4: Asiakkaalla on fyysinen, psyykinen ja/tai sosiaalinen toimintahäiriö. Pehdytyksen jälkeen asiakas suoriutuu itsenäisesti helpoista tehtävistä. Ohjaaja/hoitaja on läsnä ja voi tarvittaessa tukea yksittäisten tehtävien osalta ja motivoida asiakasta.

Maksuluokka 5: Asiakkaalla on laajamittainen fyysinen, psyykinen ja/tai sosiaalinen toimintahäiriö. Asiakas tarvitsee ohjaajan/hoitajan jatkuvaa tukea pystyäkseen suoriutumaan tehtävistään tai osallistua erilaisiin aktiviteetteihin. Myös asiakkaan motivointi on tärkeä osa palvelua.

Maksuluokka 6: Asiakkaalla on hyvin laajamittainen fyysinen, psyykinen ja/tai sosiaalinen toimintahäiriö. Asiakkaalla on pääsääntöisesti oma ohjaaja pystyäkseen osallistumaan tehtäviin ja aktiviteetteihin. Päivätoiminnan sisältö on täysin räätälöity asiakkaan tarpeiden mukaan. Ohjaajan/hoitajan apu on kattavaa ja jatkuvaa sekä sisältää myös asiakkaan motivointia.

SERVICEUTBUD - PALVELUTARJONTA 2023

Svenska expert- och utvecklingscentret för funktionshinderservice

Egentliga Finlands välfärdsområde

Vammaispalveluiden ruotsinkielinen asiantuntija- ja kehittämiskeskus

Varsinais-Suomen hyvinvointialue

1. EXPERTTJÄNSTER

ASiantuntijapalvelut

1.1 Multiprofessionell uppföljning / Moniammatillinen seuranta

Nivå 1 / Taso 1	2 559 €		
Nivå 2 / Taso 2	976 €		

1.2 Rehabiliteringsplan / Kuntoutussuunnitelma

Nivå 1 / Taso 1	1 773 €		
Nivå 2 / Taso 2	2 047 €		
Nivå 3 / Taso 3	503 €		

1.3 Stöd för delaktighet och självbestämmande / Osallisuuden ja itsemääräämisen tuki

Nivå 1 / Taso 1	377 €		
Nivå 1 / Taso 2	225 €		
Nivå 3 / Taso 3	435 €		

1.4 Stöd för alternativ kompletterande kommunikation (AKK) / Puhetta tukeva, täydentävä ja korvaava kommunikointi (AAC)

Nivå 1 / Taso 1	373 €		
Nivå 2 / Taso 2	207 €		
Nivå 3 / Taso 3	428 €		

1.5 Multiprofessionellt stöd vid utmanande beteende / Moniammatillinen tuki haastavassa käytöksessä

Nivå 1 / Taso 1	412 €		
Nivå 2 / Taso 2	233 €		
Nivå 3 / Taso 3	456 €		

1.6 Multiprofessionellt stöd vid neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NEPSY) / Moniammatillinen tuki neuropsykiatrisissa häiriöissä (NEPSY)

Nivå 1 / Taso 1	461 €		
Nivå 2 / Taso 2	277 €		
Nivå 3 / Taso 3	521 €		

1.7 Multiprofessionellt stöd och behandling vid fetma och övervikt / Moniammatillinen tuki lihavuuden ja ylipainon hoidossa

Nivå 1 / Taso 1	822 €		
Nivå 2 / Taso 2	1 559 €		
Nivå 1 / Taso 3	1 559 €		

1.8 Specialfamiljearbete / Erityisperhetyö			
Nivå 1 / Taso 1	247 €		
Nivå 2 / Taso 2	148 €		
1.9 Psykologtjänster / Psykologipalvelut			
Nivå 1 / Taso 1	175 €		
Nivå 2 / Taso 2	964 €		
1.10 Specialläkartjänster / Erikoislääkäripalvelut			
	472 €		
2. SVENSKSPRÅKIGA TJÄNSTER INOM KRÄVANDE MULTIPROFESSIONELLT STÖD VAATIVAN MONIAMMATILLISEN TUEN RUOTSINKIELISET PALVELUT			
2.1 Undersökning / Tutkimus			
Nivå 1 / Taso 1	781 €		
Nivå 2 / Taso 2	891 €		
Nivå 3 / Taso 3	1 300 €		
Nivå 4 / Taso 4	1 410 €		
Nivå 5 / Taso 5	*Priset fastställs enligt separat överenskommelse / Hinta sovitaan tapauskohtaisesti erikseen		
2.2 Undersökningsperioder för barn / Tutkimusjaksot lapsille			
Nivå 1 / Taso 1	1 410 €		
Nivå 2 / Taso 2	*Priset fastställs enligt separat överenskommelse / Hinta sovitaan tapauskohtaisesti erikseen		
2.3 Krisvård / Kriisihoito			
Nivå 1 / Taso 1	781 €		
Nivå 2 / Taso 2	891 €		
Nivå 3 / Taso 3	1 300 €		
Nivå 4 / Taso 4	1 410 €		
Nivå 5 / Taso 5	*Priset fastställs enligt separat överenskommelse / Hinta sovitaan tapauskohtaisesti erikseen		
2.4 Rehabilitering / Kuntoutus			
Nivå 1 / Taso 1	781 €		
Nivå 2 / Taso 2	891 €		
Nivå 3 / Taso 3	1 300 €		
Nivå 4 / Taso 4	1 410 €		
Nivå 5 / Taso 5	*Priset fastställs enligt separat överenskommelse / Hinta sovitaan tapauskohtaisesti erikseen		

3. VÅRD OBEROENDE AV PERSONENS VILJA ENLIGT SPECIALOMSORGLAGEN HENKILÖN TAHDOSTA RIIPPUMATON HOITO ERITYISHUOLTOLAIN NOJALLA			
3.1 Undersökning oberoende av personens vilja för att utreda vårdbehovet / Tutkimukset tahdosta riippumattoman hoidon selvittämiseksi			
Nivå 1 / Taso 1	1 410 €		
Nivå 2 / Taso 2	*Priset fastställs enligt separat överenskommelse /		
	Hinta sovitaan tapauskohtaisesti erikseen		
3.2 Vård oberoende av personens vilja / Henkilön tahdosta riippumaton hoito			
Nivå 1 / Taso 1	891 €		
Nivå 2 / Taso 2	1 300 €		
Nivå 3 / Taso 3	1 410 €		
Nivå 4 / Taso 4	3 286 €		
Nivå 5 / Taso 5	*Priset fastställs enligt separat överenskommelse /		
	Hinta sovitaan tapauskohtaisesti erikseen		
4. SVENSKSPRÅKIGA TJÄNSTER INOM LÅNGTIDSHABILITERING (Instutionsvård) I FORM AV SÄRSKILT KRÄVANDE BOENDESERVICE RUOTSINKIELISET PALVELUT PITKÄAIKAISKUNTOUTUKSESSA (Laitoshoito) ERITYISEN VAATIVAN ASUMISPALVELUN MUODOSSA			
Nivå 1 / Taso 1	781 €		
Nivå 2 / Taso 2	891 €		
Nivå 3 / Taso 3	1 300 €		
Nivå 4 / Taso 4	1 410 €		
Nivå 5 / Taso 5	*Priset fastställs enligt separat överenskommelse /		
	Hinta sovitaan tapauskohtaisesti erikseen		
5. STÖDBOENDE TUETTU ASUMINEN			
Stödbesök / Tukikäynti	77 €		
Sporadiska stödsatser och gruppverksamhet / Satunnaiset tukitoimenpiteet tai ryhmätoiminta	41 €		
6. SERVICEBOENDE MED DYGNET RUNT OMSORG YMPÄRIVUOROKAUTISET ASUMISPALVELUT			
Kategori 3 / Maksuluokka 3	72 €		
Kategori 4 / Maksuluokka 4	97 €		
Kategori 5 / Maksuluokka 5	129 €		
Kategori 6 / Maksuluokka 6	231 €		
Kategori 8 / Maksuluokka 8	360 €		
Senioravgift / Seniorimaksu	34 €	Kategori 3-4	Maksuluokka 3-4
Senioravgift / Seniorimaksu	68 €	Kategori 5-8	Maksuluokka 5-8

7. ARBETSLIVSORIENTERAD VERKSAMHET (Arbetsverksamhet) TYÖLLISTYMISTÄ EDISTÄVÄ TOIMINTA (Työtoiminta)			
Kategori 1 / Maksuluokka 1		34 €	
Kategori 2 / Maksuluokka 2		57 €	
Kategori 3 / Maksuluokka 3		80 €	
Kategori 4 / Maksuluokka 4		103 €	
Kategori 5 / Maksuluokka 5		160 €	
Kategori 6 / Maksuluokka 6		236 €	
Arbete med stöd / Työvalmentajan antama ohjaus		57 €	
Grundutredning / Peruskartoitus		601 €	
8. LIVSORIENTERAD VERKSAMHET (Dagverksamhet) OSALLISUUTTA EDISTÄVÄ TOIMINTA (Päivätoiminta)			
Kategori 4 / Maksuluokka 4		103 €	
Kategori 5 / Maksuluokka 5		160 €	
Kategori 6 / Maksuluokka 6		236 €	
<i>Eventuella resekostnader ersätts enligt det som förverkligats.</i>			
<i>Mahdolliset matkakulut veloitetaan toteuman mukaisesti.</i>			